

ARADI KÖZLÖNY

51. éviolyam, 283. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Péntek, 1936. december 11.

A YORKI HERCEG

Lemondott VIII. EDWARD

az angol világbirodalom trónjáról

A KENTI HERCEG

Királyi üzenet formájában jelentette be elhatározását Baldwin miniszterelnöknek, aki felolvasta a lemondás kéziratát az alsóház történelmi ülésén — A yorki herceg követi fivérét a trónon — Módosítják az egész trónutódlási törvényt

Az angol birodalom területén kívül telepszik le a lemondott király

Részletes jelentéseink a történelmi esemény előzményeiről és lefolyásáról

Történelmi jelentőségű világesemény juttatta előre sejtett befejezéshez 1936. december hó 10-én délután 3 órakor az angol birodalom napok óta húzódott alkotmányválságát. VIII. Edward angol király, a brit birodalom uralkodója, férfias gesztussal vetett véget a hosszan húzódó helyzet bizonytalanságának és választva uralkodói tradíció-teljes kötelezettségei, továbbá legbensőbb érzelmei között, közölte lemondását a kormánya elnökevel az angol birodalom trónjáról. A király elhatározása a Windsor-uralkodócsaládnak azt az egész ágazatát érinti, melynek élén áll, amennyiben a trón utódlásának jogát is az új király, Albert yorki herceg egyenes leszármazottal öröklik. Részletes jelentéseinket az eseményekről, továbbá ennek előzményeiről az alábbiakban adjuk:

Az angol parlament sorsdöntő ülése

Londonból jelentik: (Radór.) Baldwin miniszterelnök csütörtökön délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg Edward királynál. A miniszterelnökségi palotában délelőtt megjelent Goddard ügyvéd is, aki ma érkezett vissza Cannesből és aki Simpson asszony jogi képviselője. A miniszterelnök délután fél 4 órakor indult el a királyi palotából, hogy tolmácsolja a lemondott királynak a parlamenthez intézett világtörténelmi nyilatkozatát.

A parlament ülésére a képviselők közül elsőnek Winston Churchill érkezett meg. 300 rendőr állott fel a Westminster-palota előtt. Az ülésteremben a diplomáciai páholyok zsufolásig megteltek és az ülésen megjelentek a vezető katonai és közigazgatási személyiségek, valamint a londoni társadalmi élet kiválóságai. Baldwin miniszterelnök Ramsay MacDonaldtól követve lépett az ülésterembe. A miniszterelnök a kormány padosorának legszélén foglalt helyet, kinyitotta iratokkal megtelt táskáját és elővette abból a király lemondó nyilatkozatát. A miniszterelnök a szónoki emelvény elé lépett és pecsétes iratot tartva kezében, jelentette:

— Üzenetem van a királytól, Őfelsége saját kézírásával ellátva!

Mélyszéles csendben, feltűnő sápadtan nyújtotta át ezután az iratokat a speakernek, aki a következőket olvasta fel:

— Hosszu és lelkifárasztó megfontolás után úgy döntöttem, hogy lemondok arról a trónról, amelyet apám halála után örököltem. Tudatom önökkel, hogy elhatározásom végleges és visszavonhatatlan.

VIII. Edward lemondása

— Mi, VIII. Edward, Nagybritannia, Írország és a tengerentúli britt birtokok uralko-

A LEMONDOTT VIII. EDWARD

dója, India királya és császára, ezennel, visszavonhatatlanul közöljük azon elhatározásunkat, hogy úgy a magunk, mint utódainkra vo-

ges és visszavonhatatlan. E lépés súlyosságának tudatában bizom abban, hogy népeim megértik elhatározásomat, valamint azokat az okokat, amelyek erre kényszerítettek. Nem akarok személyes érzelmeimről említést tenni, de kérem, hogy vegyék figyelembe, hogy az a teher, amely szakadatlanul egy uralkodó vállaira nehezedik, oly nagy, hogy azt csak az én viszonyaimtól eltérő körülmények között lehet eiviselni. Azt hiszem, hogy nem hagyom figyelmen kívül azt a kötelességet, amellyel a közérdeknek tartozom, mikor kijelentem, hogy nem tudom jól és személyes megelégedésemre ellátni súlyos feladatomat. Így tehát ma reggel aláírtam következő lemondási nyilatkozatomat:

natkozólag lemondunk a trónról. Az a kívánságunk, hogy lemondási nyilatkozatunk azonnal hatályba lépjen és ezért az aláírottak jelenlétében 1936. december 10-én aláírtuk jelen okmányunkat. A legösszintebben nagyrabecsüljük azt az eszmét, amely azt a hozzáunk intézett felszólítást sugalta, hogy döntsünk másféleképp és a legalaposabban megfontoltuk ezt a tanácsot, mielőtt végleg határoztunk volna. Döntésünk azonban most már végleges és ezenkívül a további késedelem csak kárára lenne azoknak a népeknek, amelyeket, mint walesi herceg és mint király szolgálni igyekeztünk. Abban a feltevésben bízunk népeinktől, hogy elhatározásunk a legjobb volt, amelyet a trón szilárdasága és alattvalóink boldogsága érdekében megtehettünk. Súlyt helyezünk arra, hogy semmilyen késedelem se történjen az új király kikiáltásában és súlyt helyezünk arra, hogy azonnal szabad folyást engedjenek jelen elhatározásunknak és megtegyék a szükséges intézkedéseket, hogy fivérünknek, a yorki hercegnek a trónon való örökösödése biztosított legyen.

EDWARD R. I.

DECEMBER 12. Az Izs. Jótékony Nőegylet táncestélye a „Bulevard“ kávéház összes termeiben

Baldwin drámai beszéde az alsóházban a lemondás előzményeiről

Miután a speaker felolvasta a király lemondó okiratát, Baldwin miniszterelnök azt javasolta, hogy

az alsóház az okmányt vegye tudomásul.

— **Parlamentünk** — mondotta Baldwin miniszterelnök — még soha nem vett kézhez súlyosabb királyi okiratot és soha nehezebb feladat még nem nehezedett miniszterelnökre, mint énra, amikor most nyilatkozni akarok önök előtt teljes őszinteséggel, az igazság mélysegés tisztelével és a szépítés minden kísérlete nélkül. Kevés dicséretet, kritikát, vagy kommentárt kell elmondanom. Arra szoritkozom, hogy a parlament előtt rámutassak arra, hogy mi történt a király és miniszterelnöke között és mi volt az, ami a jelenlegi helyzethez vezetett. Hangsúlyozom, hogy a király kezdettől fogva, amikor még trónörökös volt, hosszú éveken át megtisztelt barátságával, amelyet mérhetetlenül értékelek. Azt mondhatnám, hogy több volt ez, mint az amit szokásos baráti kapcsolatnak neveznek. És amikor kedden este Fort Belvedereben elbucsuztunk egymástól, mindketten tudtuk, éreztük és meg is mondottuk, hogy ezt a barátságot az utóbbi hetek tárgyalásai nem érinthették, az összefűz bennünket jobban, mint bármikor és egy életen át fog tartani.

— Az alsóház minden bizonytalanságot kívánja, hogy milyen körülmények között játszódott le első megbeszélés a királlyal. Az orvosok augusztus és szeptember hónapokra pihenést írtak elő számomra. Amikor október közepén visszatértem Londonba, hát dolgot agasztott. Több brit alattvalótól, valamint Egyesült Államokbeli és dominiumokbeli polgároktól levelet kaptam, amelyekben rávilágítottak arra a zavarra és aggodalomra, amelyet a király tervezett házasságáról az amerikai sajtóban írott cikkek idéztek elő. Amikor tudomást szereztem arról, hogy a válság megtörtént, tisztán láttam, hogy súlyos kérdések előtt állok. Anélkül, hogy a kormány többi tagjaival érintkezésbe léptem volna, kötelességemnek tartottam a királlyal közölni, hogy Fort Belvedereben szigorúan bizalmasan tár-

gyalni akarok vele. Október 20-án találkoztunk Fort Belvedereben. Kötelességemhez híven, mint a korona első tanácsadója közöltem a királlyal, hogy bár az évszázadok során a trón számos előjogát elvesztette, ma a monarchia páratlan presztízsnak örvend. A trón nemcsak a birodalmat alkotó országok legfelsőbb összekötő szerve, de egyben a birodalmi

Albert yorki herceg, VIII. Edward utóda

A trónöröklés sorrendje szerint VIII. Edward királyt a brit birodalom trónján öccse, Albert yorki herceg követi, aki I. Albert néven uralkodik majd.

Az új király, Albert, Frigyes, Arthur, György, aki eddig a yorki hercegi címet viselte V. György király másodszülött fia és 1895. december 14-én született. I. Albert 18 hónappal fiatalabb bátyjánál, az eddigi VIII. Edward királynál. Ugyanabban a demokratikus szel'emben nevelkedett, mint fivére. Az új király eddig rendkívül egyszerű életet folytatott, rajongva szereti családját és ezért érthető módon nyerte meg az angol nép szeretetét, annál is inkább, mert az angolok tudvalevőleg rajonganak a polgári erényekért.

Már az év tavaszán arra lehetett következtetni, hogy VIII. Edwardnak komoly házassági tervei vannak. A yorki herceg ugyanis nem vette fel a trónörökös megillető walesi herceg címet, ami arra mutatott, hogy VIII. Edward rövidesen megnősül és közvetlen utódokról kíván gondoskodni.

Albert, Frigyes, Arthur, György, aki 1920. óta viseli a yorki hercegi címet, mintaszerű házasságot él, szigorú és komoly ember, aki behatóan foglalkozik szociális problémákkal. Inkább mérnök, mint uralkodó benyomását kelti. Visszavonult a társasélettől, de annál ismertebb a hétköznapi munkásai körében. A yorki herceg jelenleg negyven éves. Miként anja, V. György, teljesen át van hatva felelőssége sulyától. Tengerészhadnagy és résztvevő a jutlandi ittközetben. Később repülőtiszt lett, de tekintette arra, hogy rendkívül vakmerően

egység kezessége és biztosítéka is. A második találkozás alkalmával, amely november 16-án a Buckingham-palotában folyt le, közöltem a királlyal, hogy véleményem szerint egy olyan házasság, amely Simpson asszony megkoronázását vonná maga után, nem találkozna az ország jóváhagyásával. A király ekkor így felelt: „Átézem a helyzetet és lemondok a trónról”.

Az alsóház üléseit romániai időszámítás szerint este 7 órakor felfüggesztették és a király nyilatkozatát felolvasták a Lordok Házában is.

viselkedett, édesanyja kérésére mentesítették a szolgálatól. Szerény ember és egy alkalommal így nyilatkozott:

— Olyan ember vagyok, mint a többiek, akik az iprodákban és üzemekben dolgoznak.

Nem szereti a nyilvánosságot és nem szeret szónokolni. „Már két nappal előbb lámpalázam van — mondotta — ha tudom, hogy valahol nyilvánosság előtt beszélnem kell”.

Kedves olvasmányai közé tartoznak a bányászati szakkönyvek.

Felesége, Lady Elisabeth Rowez Lyon Strathmore gróf legkisebbik leánya. Mint Mary királyné udvarhölgye ismerkedett meg a yorki herceggel, aki belészeretett és feleségül vette. Két gyermekük van: Elisabeth és Margareth-Rose. Elisabeth, aki apja után most szintén a trónöröklés sorrendjébe kerül, a királyi család kedvence.

A kis „Lilbeth“-nek van egy ponnylova, amelyet VIII. Edward királytól kapott. A kis hercegnő bátor lovas és már gátat is ugrat.

— Oh, hiszen ez semmi — mondja Lilbeth, ha megcsodálják. — Semmi ez ahhoz képest, ha majd háboruba kell mennem...

Olyan nevelésben részesítik, amely előkészíti arra, hogy valamikor Anglia királynője lesz.

Politikai körökben tegnap délutánra várták VIII. Edward király hivatalos lemondását. A kormányhoz közelálló személyek véleménye szerint átmenetileg államtanács gyakorolja a felségjogokat, mert el akariák kerülni azt, hogy Edward király lemondása napján lépjen trónra a yorki herceg.

A boszorkány gyilkosa.

Írta: JOSEPH-ÉMILE POIRIER

Négyen ültek a halászfalu kocsmájának sötét-sében. Szép meleg nyári nap volt, az ablakok redőnyei lebocsájtva a meleg ellen. Mind a négy vendég egyszerre fordult az ajtó felé, mikor egy váls, szép szál ember jelent meg a küszöbön. Mély hangján ismerősen üdvözölte a kocsmárosnét, azután az egyik asztalnál ülő vén tengerészekhez lépett. Egyikkel néhány szót váltott breton nyelven, azután anélkül, hogy rendelt volna valamit, döngő léptekkel elhagyta a helyiséget. De mielőtt fég elment volna, felismerte a másik asztalnál ülő két vendég egyikét és kezével barátságosan intett feléje. Mikor elment, az utóbb üdvözölt vendég fiatalabb társához fordult:

— Ez Corentin Calloc'h volt, a mentőcsónak tulajdonosa. Még gyermekkoromból ismer.

— Szép darab ember és derék embernek is látszik.

— ... És mégis... megölt egy asszonyt, — mondotta rövid szünet után a festő — ... igaz, hogy az esküdtszék felmentette. Apám védte a törvényszék előtt. Tégedt Roger, érdekelni fog a története, mivelhogy társadalmi szokások történetével foglalkozol... Figyeld ide: Ez a sziget mintegy negyven évvel ezelőtt szinte teljesen ismeretlen volt. Nyaraló ide sohase járt, még a breton partvidéken is alig ismerték, néhány viharvert halászlász tengődött csak a sziklák között. Nos, ez a földecske, amelyet a druidák valamikor temetőjüktől választottak, ahol a halászkok maguk is naponta farkasszem néztek a halállal, különféle fantasztikus babonák hazája lett. Így például azt állították, hogy vannak „rossz szemű” asszonyok, akiknek a férje különösképpen tragikus körülmények között halt meg. Ezek közé tartozott Ménezne is, akit szel'ében hosszabban Chr... neveztek. Csunya

asszony volt egyébként, viharvert, csontos, száraz. Calloc'h már csak azért is gyakran találkozott vele, mert a szomszédja volt. A halász akkor még fiatal, jóképű legény volt és Chann szemét vetett rá. Persze Calloc'h-nak egyetlen gondja volt, hogyan kerülje el őt. Apámmal ezen a nyáron itt nyaraltunk és Calloc'h anyónál laktunk. Gyakran elkísértem az öreg asszony fiát a tengerparton és Corentin elvitt néha halászni is.

— Egy reggel együtt indultunk utnak és találkoztunk Chann-nal, aki hazatérőben volt. Kezében vltte horgászbotját és heringes hordóját. Mikor Corentin meglátta, elsápadt. Erre megkérdeztem, vajjon honnan jöhet ez az asszony ilyen korán? Corentin csak sokára felelt: „Vannak, akik azt mondják, hogy a kororát átváltoztatja bárkává, a horgászbotot árbóccá, kendőjét vitorlává és úgy bolyong a tengeren.” Másnap nem találkoztam Corentin-nel, de harmadnap az uton részegen jött szembe velem. Dadogva ragadott karon és kijelentette, hogy nagyon fontos dolgot kell velem közölnie. Tizennégy éves lehettem, le kellett hajolnia a fülemhez, mikor ezt sugta: „Mult éjjel halászni voltam és találkoztam Chann-nal... de ez se minden...” — és dadogva mindenféle zagvaságot fecsegett, amiből végre is megértettem, hogy Chann különféle szörnyű fenyegetésekkel megígértette vele, hogy feleségül veszi. Ez után a vallomás után hallgatásba merült és csak olykor dörmögte bretonul: „Mé wél ma maro bars an dour” —

ami annvit jelent: Látnom haláloamat a tengerben.

— Meg kell jegyeznem, hogy a néphit szerint, aki elárulja a tengeri boszorkány titkát, nem él sokáig. A következő napon az idő megváltozott. Közeledett az őszi napéjegyenlőség. Az ég elborult, a szél fujni kezdett, az óceán bögött. Látni kellett ezt, hogy embernek fogalma legyen a világ végéről. A tenger egyetlen fehér, habzó pocol a sziget körül s az ember minden pillanatban fél, hogy elnyeli az egész szigetet. Corentin és társai ilyen időben kunyhóikban üldögélnek, hálóikat javítják, besózzák a halat, elfecsegnék és esténként tökrészege leisszák magukat. Kész csoda, hogy részegen hazajátálnak. Egy éjjel arra óbredtünk, hogy Corentin lenn nyög. Apám lesietett. Azután férfihangokat hallottam, Calloc'h anyó sikolyát, azután csend lett. Hiába faggattam apámat, csak másnap reggel mondta el, mi történt.

— Corentin tökrészege jött haza éjszaka. A hold kisüött és egyszerre szemben találta magát Chann-nal. Egyelen szó nélkül agyonütötte a boszorkányt. Ugy vágta halántékon pusztá ököllet, hogy szörnyethalt. Mingyárt jöttek is érte a csendörök... Az ügy óriási szenzációt keltett a környéken, mert a boszorkány híre még a breton partra is átterjedt. Az esküdtszék felmentette Calloc'h-ot, hiszen volt közöttük néhány halászlás is... Calloc'h azóta se szólott erről a gyilkosságról. De vezekelt érte még ma is: mint a mentőcsónak tulajdonosa és vezetője, százszor kockáztatja életét.

CORSO

Telefon: 565.

CORSO

Előadások: 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{4}$

A HALÁLBRIGÁD

FRANK LLOYD rendezte az idezen légio életéről szóló drámai erejű, osodáatosan művészi filmet. Rohanó tempójában lenyűgöző látványlóbán gazdag, izgalmasban bővelkedő mese központjában. CLAUDETTE COLBERT, RONALD COLMAN és VICTOR Mc LAGLEN triója áll. Páratlan a maga nemében ez a filmalkotás. Messze maga mögött hagyja az eddigi légios filmeket.

Aradon marad az Astra-gyár!

— Tegnap irták alá a nagyjelentőségű határozatot —

A múlt héten, kedden közöltük lapunkban, hogy a „Reșita” és a „Malaxa” gyárak részvényeinek tulajdonosai tárgyalásokat folytatnak az „Astra” gyár konszernjéhez tartozó aradi, brassói (brașovi) és szatmári (satumarei) vagon- és gépgyárak részvénytöbbségének megvásárlása céljából. Megbízható helyről ma az az értesítés érkezett Aradra, hogy Bucureștiben tegnap aláírták az „Astra” részvénytöbbségének megvételéről szóló szerződést, mert a kormány kívánságára a leg-

fontosabb nehézipari és közlekedési iparvállalatokat egy csoportnak kell irányítani és ezt az irányítást a „Reșita” vállalat fogja végezni.

A szerződés Arad gazdasági és társadalmi életének szempontjából óriási jelentőségű, mert a legteljesebb elhatározás alapján az Astra gyár ezután is Aradon fog működni. A Brassóban (Brașovban) épített gyárhelyiségekben hadfelszerelési üzemeket helyeznek el, így tehát az ottani nagyszabású építkezések miatt sem éri kár az Astraművek tulajdonosait.

Közös angol—francia javaslat a spanyol háború lokalizálására

Népszavazást ajánlanak a háború sorsának eldöntésére

LONDONBÓL jelentik: A francia és angol kormány közös elhatározással jegyzéket intézett a német, olasz, portugál és orosz kormányokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy csatlakozzanak olyan akcióhoz, amely Spanyolországra vonatkozólag a legszigorúbb semlegességet biztosítja és ezzel lehetetlenné teszi, hogy a spanyol kérdésből kifolyólag konfliktusok keletkezzenek az európai hatalmak között.

A kérdéses jegyzéket Berlinben, Rómában, Lisszabonban és Moszkvában már átnyújtották.

A valenciai kormány elutasító magatartása

A „Daily Mail” jelentése szerint a spanyolországi marxista vezetők visszautasították azt a nem hivatalosan közölt angol—francia bérelvetési javaslatot, amely népszavazást indítványoz a polgárháború befejezésével kapcsolatban. A marxisták véleménye az, hogy igazságos népszavazást tartani nem lehet akkor, amikor Spanyolország egy része felkelő-uralom alatt áll.

A londoni lapok nagy cikkekben foglalkoznak az angol és a francia kormány ama kezdeményezésével, amely békés úton akar végetvetni a spanyol belháborúnak. A Times szerint az első lépés az lenne, hogy a hat érdekelt állam megegyezést létesítené az ellenőrzés kérdésében. Ez a megegyezés hatályosabb megakadályozná a külföldi államok beavatkozását, a hadianyagok és az önkéntes csapatok szállítását. A Daily Mail úgy tudja, hogy a valenciai spanyol kormány a leghatározottabban ellenzi a kezdeményezést, amelyről a nemzetek kormánya még nem nyilatkozott.

A párisi lapok is nagy szenzációval számolnak be: a spanyol háború ügyében tett diplomáciai lépés jelentőségével, amelyet a háború legfontosabb eseményének tekintenek. Az Excelsior úgy tudja, hogy a pápa is közbe fog lépni a béke helyreállítása érdekében. Politikai körök véleménye szerint a béke helyreállítása a következő alapokon nyugszik:

1. Megegyezés létesül a közvetítés megkezdése érdekében a hatalmak között.
2. A küzdő felek fegyverszünetet kötnek.
3. Spanyolországban népszavazást tartanak.

Hangsúlyozza a kezdeményezés, hogy a békés megoldás jelenleg nagyon alkalmas időpont lenne, mert a két fél katonai ereje kiegyenlítődött.

A német lapok egyébként ma tették közzé azokat az adatokat, amelyeket a német birodalmi kormány gyűjtött össze arról, hogy a szovjetkormány milyen mértékben segítette eddig a spanyol kormánycsapatokat. Számos

A francia gyarmati szövetség elismeri Abesszinia olasz meghódítását

Párisból jelentik: A francia Kamara ma délelőtt folytatta a költségvetési javaslat tárgyalását. Néhány szakasz letárgyalása után az ülést félbeszakították és annak folytatását este 10 órára tüzték ki.

A francia gyarmati szövetség ma ülést tartott, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozati javaslat felszólítja a gyarmati kormányt, hogy haladéktalanul ismerje el Olaszország keletafrikai hódításait.

szovjetgözös repülőgépeket, tankokat, gépfegyvereket, fegyvereket, gránátokat és más hadszükségleti cikkeket rakott partra a spanyol kormánycsapatok kezén lévő kikötőkbe. Az Ignul és Transbalt hajók Alicanában a legutóbbi hetekben 80 orosz pilótát tettek partra, ezenkívül 22 láda repülőgép-alkatrészt, számos tehergépkocsit és nagykaliberű gránátokat. Hasonló szállítmányokat hozott a Kurx, Shakter és még több, összesen 15 szovjethajó, amelyek Barcelonában, Valenciában és Alicanában tették partra rakományukat.

Itt írjuk meg, hogy a spanyol harctereken jobbra csak légi harcok folynak. Franco tábornok öccsét, Franco Romano repülőőrnyagot, aki nemrég érkezett haza Amerikából, a nemzetiek repülőezredessé nevezték ki és megbízták őt Malorca-szigetek parancsnokságával. A nemzeti kormány elhatározta, hogy a toledo Alcazar épületét jelenlegi állapotában meghagyja és nemzeti emlékműként kezeli.

December 17-én megy karácsonyi szünetre a parlament

Módosították a bányatörvény egyik szakaszát — Interpellációk Elhalasztják a sajtótörvény-javaslat tárgyalását

Bucureștiből jelentik: A parlament december 17-én megkezdte a karácsonyi szünetet, amely január 20-ig fog tartani. Egyébként a Kamara mai ülésén Dumitrescu-Braila megkérdezte a közlekedési minisztert, mikor készül el a Braila—Galati közötti út. Pop Ionel szövetségi a törvénydekrétumok rendszerét, amelyeket a parlamenti szünében emelnek érvényre, felsorolja a szóbanforgó törvényeket, így a bányatörvényt.

Costinescu egészségügyi miniszter: A törvény egyetlen szakaszát módosították csak.

Mihalache: Hogy lehet, hogy a kormány három évig nem vette észre ennek a törvénynek a hibáját és most egy új törvénydekrétummal jön, anélkül, hogy azt megtárgyalhatták volna.

Moșoiu szerint a módosítást a Semmitőszéken hajtották végre.

Pop Ionel ezután egy másik törvényt ismertet, amellyel a kormány magánosok sok tízmillió adósságát vette magára. Pop Valér azt fejtegeti, hogy a dekrétummal az állam érdekeit védte meg: Serdici a játéktörvény alkalmazásának módja ügyében interpellált, megállapítja, hogy a hatóságok nagyon engedékenyek voltak és a bünrészesség gyanujába keveredtek a törvény áthágása révén. Madgearu az aranyállomány újraértékelése ügyében interpellált.

Az „Adevărul” értesülése szerint a kormány még nem állapította meg, hogy milyen törvényeket terjesszen a parlament elé. Mostanáig mindössze

Tisztítsa, de ne csiszolja

Nem az erős dörzsölés és csiszolás, hanem a fogzománcot kímélő célszerű fogtisztítás — a helyes fogápolás! Nivea fogpaszta különlegesen finom alkotórészei alaposan tisztítanak és megőrzik fogai fehérségét és fényét.

Meghalt Luigi PIRANDELLO

A Nobel-díjas világhírű olasz drámaíró rendkívüli pályafutása

Rómából jelentik: A világirodalomnak gyászva van. Római jelentés arról számol be, hogy Luigi Pirandello, a kiváló drámaíró 69 éves korában tüdőgyulladásban meghalt. Pirandello különös kifejezési formáival és elvont, sokszor bizarr alakba öltöztetett gondolataival a drámaírodalom egyik forradalmára volt.

Életének első fele tele van keserű csalódásokkal és hiábavaló küzdelemmel. Pirandello ugyanis a világirodalom egyik legkésőbbben felfedezett tehetsége. Milánóban, majd Berlinben elvégzett tanulmányai után tanári pályára lépett és már akkor próbálkozni kezdett az irodalommal. Drámákat írt, de próbálkozásai keserű megpróbálást hoztak számára, mert a színigazgatók gúnyolódva dobták vissza kéziratait, amelyeket érthetetlen zagyaságnak tartottak.

„Hát szerep keres egy szerzőt” című színműve hozta meg számára a világsikert, ekkor azonban már 55 éves volt. Ekkor azonban valóságos megröhités darabokért és ő ontotta az újdonságokat. Tíz egész estét betöltő darabot írt, rengeteg elbeszélést, verset és két regényt is alkotott. Mussolini szintén kegyeibe fogadta Pirandellót, akiből az olasz irodalom külföldi nagykövete lett. A középiskolai tanárból lett nemzeti képviselő sűrűn jelent meg gyűléseken, nemzetközi értekezleteken. Népszerűségének és sikereinek végső megkoronázásaként ezelőtt két évvel elnyerte az irodalmi Nobel-díjat. Hollywoodba is kirándult, utja azonban keserű csalódást hozott számára és a hollywoodi filmgyártás uniformizálódásáról a lehető leglesújtóbb hangon nyilatkozott. Utóbb világlábjába visszavonultan élt. Néhány nap előtt tüdőgyulladásban megbetegedett és a betegség végzett vele. A nemzetközi irodalom egyik kiváló egyéniségét veszítette el benne.

két javaslatot terjesztettek be és pedig a bányatörvény módosítására és a gabona értékesítésére vonatkozó javaslatokat. Ezeket a törvényeket nem szavazzák meg az ünnepek előtt. Ami a politikai jellegű törvényeket illeti, ebben a kérdésben a mai minisztertanács részéről várnak döntést. A lap úgy véli, hogy

a kormány le akar mondani a miniszteri felelősségről szóló törvényjavaslat és az új sajtótörvényjavaslat betervezéséről

mindaddig, amíg a párton belül megnyilvánuló áramlatokat sikerül összeegyeztetni.

„URANIA” 5, 7, 15, 9, 15 Telefon 2—32.

Erdélyi (ardeali) premier!!

A szezon első nagy francia filmje.

M. DEKOBRA világhírű regénye: a

„SZERELEM GONDOLÁJA”

A nagy átölelések és végtelen szenvedélyek filmje. MARCELLE CHANTAL felejthetetlen alakítása.

Lélegzetterítő szalondok. — Róma, Nápoly, Velence festői látkéne. Legújabb „ECLAIR” hirdó:

M. FISCHER üveg- és porcellán nagyáruház

TELEFON: 379.

NAGY VÁLASZTÉK: modern csillárok, kristályárak, Rosenthal disztárgyak, figurák, márkás étkezőeszközökben. Képervezés gyári áron 5864

Színház - Művészet

Beethoven-, Schumann-, Chopin-, Granados-, De Falla- és Albenitz-szerzemények Rubinstein Artur aradi hangversenyének műsorán

Már csak csekélyszámu jegy kapható a világhírű zongoraművész december 14-iki hangversenyére

Rubinstein Artur, a világhírű lengyel származású zongoraművész, a modern súlytechnika apostola, aki

elismerően a legfinomabb technikával játszik a világ valamennyi zongoraművészei között,

olyan műsort állított össze aradi hangversenyére, amely a legkényesebb izlést is kielégíti. A műsor első száma Beethoven Es-dúr szonátája (allegro, vivace, adagio gracioso, rondo, adagio, presto), azután Schumann: Etudes Symphoniques, Chopin: Barcarolle, 2 Etude, 2 Nocturno, Fis-moll Polonaise. Szünet után a modern zeneszerzők szerepelnek és pedig: Granados „La maya y el Ruisenor (Goyescas)”, De Falla „Danse de la me-

nuiere”, Monpon: „Cancio et Dansa”, végül Albenitz: „Navarra”.

A hangverseny iránt indokoltan nagy az érdeklődés, amit bizonyít az, hogy

a jegyek nagy része már most elkelt.

A Szabó Albert-cégnél lévő elővételi pénztárnál egyre jobban élénkül a forgalom és az előjelek azt mutatják, hogy Rubinstein Artur méltó keretek között fog bemutatkozni Arad közönségének.

A nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben 180—60 leies helyárral Szabó Albert-cégnél.

A rendezőség ezúton kéri, hogy a lefoglalt helyeket mielőbb váltsák ki az érdekeltek.

* Adrian Cirtiu hangversenye, Csütörtökön este a Kulturpalotában tartotta hangversenyét

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ (TEATRUL ORĂȘANESC) HETI MŰSORA:

Péntek este fél 9 órakor: „A csárdás”. Buday Dénes és Szilágyi László nagy táncoperettje. Bemutatóelőadás. Mérsékelt helyárral. Tíz új díszlet. Ragyogó új jelmezek. Főszereplők: Trillap Ilona, Gábor Mara, Lázár Hilda, Horváth László, iii. Szendrey Mihály, Tarnai József, Kozma Hugó, Lukács Ede. Rendező: Kozma Hugó. Karmester: Dr. Bródy Miklós.

Szombat délután 3 órakor: Katz bácsi, énekes játék. Muzihelyárral. A legdrágább hely 25 lei.

Szombat este fél 9 órakor: „Csárdás”.

Vasárnap délután 2 és fél órakor: Csárdás. Rendes helyárral.

Vasárnap délután 5 és fél órakor: Csárdás. Rendes helyárral.

* „Csárdás”. (Bemutatóelőadás a Városi Színházban.) A színházi pénztárnál napok óta nagy a forgalom. Az emberek a pénteki premierre biztositják a helyüket, hogy ne maradjanak erről az eseményről, amely a szintársulat csúcsteljesítménye lesz. A felcsigázott érdeklődést úgy a darab, mint az előadás ki fogja elégíteni. Trillap Ilonka például olyan ragyogó toalettekben fog megjelenni, hogy a nézők elámulnak és olyan gyönyörű dalokat ad elő, hogy gyönyörűség lesz hallgatni. Gábor Mara és Szendrey Misi csak még jobban bele fogják táncolni magukat a közönség szeretetébe, csodás új modern táncokkal. Kozma Hugó új oldaláról fog bemutatkozni: hegedülni fog egy valódi rajkőzenekar élén. Horváth László, Tarnai József az előkelő tónust reprezentálják, Lukács Ede pedig egy remek figurában fog hangos derűt kiváltani. Igen hálás szerepekhez jutottak még a mindig finom Lázár Hilda és a jóhumoru Kun Dezső. Külön kell kiemelniünk a görög csoportot, amely direkt a „Csárdás”-ra készült, új jelmezekben fog felvonulni. A biztos siker nem fog elmaradni. Nem maradhat el annyi lelkes munka és áldozatkészség után, amely ezt az újdonságot a mai premierre megérlelte. A színház igazgatósága éppen a nagy anyagi áldozatra való tekintettel a mai premierre mérsékelttel felemelte a helyárrakat. A szelvénybérletek érvényesek, de a bérlek ráfizetik a csekély különbözetet. A „Csárdás” című operettben Csányi Mátyás karmester új szerzeményére táncol a színház ragyogó táncospárja.

* Katz bácsi utóljára — muzihelyárral. Szombat délután 3 órai kezdettel muzihelyárral mellett kerül színpadra ebben a szezonban utóljára a nagyszerű zenés-játék, a „Katz bácsi”. A címszerepét ezúttal is Kozma Hugó játssza, aki egyik legnagyobb sikerét aratta vele. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a szombat délutáni előadás iránt, amelyen a legdrágább hely 25 lei.

OLCSÓ KARÁCSONYI VÁSÁRUNKON december hó 9—24-ig minden egyes vevőnknek értékes ajándékot adunk.

Adrian Cirtiu, a bécsi rádió tenoristája. A kitűnő énekest hírvé előzte meg, amely teljesen indokoltnak bizonyult, mert Cirtiu tenorjának kellemes csengésű, valamint előadókészségének biztonsága egyaránt hozzájárult ahhoz a sikerhez, amelyet ma este az aradi közönség előtt elért. Kiemelkedő számok voltak: Brediceanu T., Drăgoi, Montia román dalai, de a hasonló művészi átérzéssel interpretálta Tosti néhány örökszép műdalát. Az előadott: Bizet, Verdi, Meyerbeer, Puccini operáriák a kiforrott operaénekest mutatták be az aradi közönség előtt. Cirtiu Adrian meleg ünnepélyben részesítették bemutatkozó hangversenye alkalmával. Dr. Botis Aurel betegsége miatt a zongorakíséretet S. Friedmann Palma látta el nagy hozzáértéssel. (—)

* Irodalom és művészet lesz a vonzóereje a Kölcsey-Egyesület vasárnapi délutánjának a Kulturpalotában. A műsor épp oly tartalmas és szórakoztató, mint a novemberi volt, mikor a magyar művelődést tudással és lelkesedéssel szolgáló egyesület idei első irodalmi délutánján a társadalom örvendetes nagy számban jelent meg. Bizonyára ezen a vasárnapon is sokan fogják élvezni és elismerni Berthe Nándor dr. és Bing János felolvasását. Bálint Anna színművész nő szavát — Berde Mária, Bárd Oszkár és az aradi Horváth Imre verseiből — és Bakó Lászlóné énekét Schwartzberger Lilly zongorakíséretével. A belépőleggyűl szolgáló tagdíjazványok előre Sándor Ferenc könyvkereskedésében válthatók.

Julianna holland trónörökös nő esküvője

Január hetedikére tüzték ki a királyi esküvőt — Egy emlékezetes évtorduló a jelen tükrében

„A te néped az én népem”

Amszterdamból jelentik: Julianna trónörökös nő esküvőjének napját 1937. január 7-ikére tüzték ki. Pontosan 56 esztendővel ezelőtt ugyanezen a napon áldotta meg az arolseni udvari tiszteletes, Scipio, Emma waldeck-pyrmonti hercegnő s III. Vilmos frigyét.

A király 1877. június 3-ikán özvegyi sorsra jutott. Zsófia királyasszony hirtelen meg-

JULIANNA

halt. A hatvanéstendős bus férfi héthónapos gyász után feleségül vette a nála negyven évvel fiatalabb Emma hercegnőt.

Uj reménység telepedett a hollandusok szívébe. A trón várományosa, Sándor herceg állandóan betegeskedett. Leirhatatlan lelkesedéssel készültek tehát az esküvőre.

A Waldeck hercegség fővárosában, Arolsenben irtózatosan havazott és csikorgott a hó a földtől. De még a betegek és bénák sem akartak otthon maradni, Mindenki látni akarta

a királyi menyegzőt. A hollandusok ezrei álltak a kastély és a templom között az ut mentén. Négyszáz fáklya sziporkázott, velencei lampionok tarkállottak, s számtalan zenekar lelkesedett a városka terein.

Este háromnegyedhat órakor Waldeck hercege III. Vilmosért ment s elkísérte az uralkodót a hercegnő lakosztályába. Itt várt rájuk a menyasszony, s a városka polgármestere.

A menyasszony fehér, tompafényű, aranycsillagocskákkal teleszórt, fehér atlaszselyem ruhát viselt. Fején csipkefátyol, amely a diadém körül futó mirtuszkoszorúhoz volt erősítve. Pompás gyémántok, nyakékek és fülbevalók ékesítették a királynőt, s egy hermelin kabátka takarta be vállait. A király admirális-egyenruhát viselt. Scipió, az udvari pap, a 121. zsoltár alapján, rövid beszédet intézett az új királynéhoz:

„Királyi menyasszony. Abban a kegyben részesültél, hogy hercegi szüleid, testvéreid, hűségesen és szeretettel elkísértek idáig. Ezentul is, életed további útjain is, imádságukkal nyomokban lesznek, hogy Isten szeretete legyen veled, egész életeden keresztül. Vájl áldására királyi férjed oldalán az ő arra érdemes és nemes népének, hogy teljes szívvel mondhasd majd: „A te néped az én népem”.

A küszöbön álló királyi esküvő előkészületeinél, az ötvennyolc évvel ezelőtti menyegzőre gondol Hollandia népe s bizalommal tekint a jövő elé. Ahogy Emma királyasszony szerető anyja volt Hollandia népének, úgy szeretettel fogadták be Julianna trónörökös nő vőlegényét. Bernhard herceget is; s bizva biznak abban, hogy ő is hamarosan megismerheti az arolseni pap szavait: a te néped az én népem.

Amiről ma már egész Arad beszél: ANTONIO ADVERSO

A hatalmi vágyak sarkpontja, Málta szigete játsza a főszerepet

Szántó György új drámájában,

amelyet az új esztendő elején mutat be a kolozsvári (cluji) Thália-színház

Izgalmas világpolitikai légkör a háromfelvonásos „Poseidon leánya”-ban, amely valószínűleg Aradon is színre kerül

Szántó György egyéni életsorsa a „Fekete éveim”-ben valóban tökéletes befejezéshez érkezett. Ami tovább folytatódik, az mintha valami végtelen sikon mozogna. Az író élete csupa forrongás és keresés, ha alkotásai értékben és sikerben különböznek is egymástól; kétségtelen azonban az, hogy mindegyikben van valami új és meglepő. A drámaírás a legújabb megnyitkozása ennek az egyedülállóan különös alkotóművésznek. A „Sátoros király” budapesti bemutatója után most a kolozsvári (cluji) Thália-színház hozza színre Szántó legújabb darabját, amelynek címe: „Poseidon leánya”.

Még a nyáron, augusztusban írtam meg a darabot, amelyet ezeótt két héttel küldtem el Kádár Imrénnek, a kolozsvári (cluji) színház igazgatójának — mondotta érdeklődésünkre az író, aki megmutatta a néhány nap eótt érkezett válasszürgönyt, amely így hangzik:

„A darab zseniális, boldogan előadjuk. Szeretettel ölel és szívből gratulál Imre”.

Levelet még nem kaptam, mert a társulat jelenleg Brassóban (Brasovban) van — mondotta a továbbiakban Szántó György. — Valószínűleg januárban készítik elő a bemutatót, amikor magam is elmegyek Kolozsvárra (Clujra) a próbákra és személyesen tanítom be a szerepeket Kádárral, aki a darabot rendezni fogja. A „Sátoros király” bemutatója alkalmával sokat tanultam. Akkor ugyanis gava lérosan távolmaradtam a próbákról és sok minden nem úgy történt, ahogy szerettem volna.

A „Poseidon leánya”

Ezután a darabra terelődött a szó. A „Poseidon leánya” főszereplője, mint megtudom, voltaképpen a világhatalmi vágyak örök sarkpontját képező Málta szigete, amely túléli minden elrabóját. Máltát a darab egyetlen női főszereplője: Melitta, egy csodaszép halászleány szimbolizálja.

A darabnak kettős cselekménye van — mondja az író. — Az előjáték ez év júliusában Málta szigete előtt a „Nelson” angol zászlóshajó fedélzetén játszódik le, maga a darab három felvonása pedig Málta szigetén a francia forradalom ötödik évében. A darab első felvonásában a francia forradalmi eszmék ütköznek össze a kereszténységgel. A máltai lovagok egy része Voltaire, Montesquieu és Rousseau műveinek hatása alatt, valamint jakobinus ügynökök agitációja következtében a forradalomhoz pártol. Velük szemben a lovagrend német nagymestere védi a krisztusi hitet és a katolicizmus szellemét. A felvonás végén a két párt összecsap, miközben a tenger felől ágyulövések döröje hallatszik és az örök jelentik, hogy a francia hajóhad körülfogta a szigetet. A második felvonásban az ifjú, 29 éves Bonaparte tábornok összecsap a máltai lovagok mindkét pártjával. Az Egyiptomba induló Bonaparte utközben felismeri Málta stratégiai helyzetének fontosságát, elfoglalja és kirabolja a szigetet, majd 4000 főnyi őrsgéget hagyva hátra, elindul Abukir felé.

A dráma harmadik felvonása Nelson tengernagy alakja köré épül, aki az abukiri

győzelem után a szigetet az angol világbirodalomba kapcsolja. A darab női főszereplője a feltűnő szépségű bennszülött halászleány, Melitta, akiért az első felvonásban a német nagymester és a jakobinusok vezére vetélkedik. A második felvonásban Bonaparte magával hurcolja Egyiptomba a leányt, aki a harmadik felvonásban már mint nagyvilági „merveilleuse” jelenik meg a szigeten, mint Napoleon titkos megbízottja. Belésszeret Nelsonba, de az első férfi, aki lángrollobbantja szívét, vasravereti és mint veszedelmes kémmőt deportáltatja.

Minden szereplő kettős értéke

A darab főérdekessége, hogy minden alakja kettős szerepet játszik. Az előjáték modern miliójében a darab minden szereplője fellelhető, mint késői utód, vagy mint a rokonszémek kései megtestestítője. A darab mélyebb értelmét a német lovagrend nagymesterének, Freiherr von Hompesch-nek felvonásvégi nagy szaválata magyarázza meg, aki elbukó hatalma feletti fájdalnát a feltűnő Napoleon gög-jével szemben ezze! a mélyvértelmű bölcseséggel enyhíti: „Ösidoéktől fogva bírdalmak és hatalmi vágyak tömőcében volt ez a sziget, a bírodalmak azonban letűntek, míg a tenger és leánya, Málta szigete örökké élni fognak”. Ugyanennek a mélyebb-értelemnek ad hangot az előjátéknak az a része, amikor a lovagrend nagymesterének egyenes leszármazottja, Hompesch, a „Farbenindustrie” igazgatója a film-társulat ünnepelt színésznőjét, Mellah Dixont

Belvárosi Pensio Budapesi,

IV., Veres Pálné-ucca 10., félemelet.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Urll ellátás. Diétás konyha.

Belváros központjában, Apponyi-térnél.

akarja meghódítani. A szerelmében elutasított öregedő férfi ezekkel a keserű szavakkal fordul a nőhöz: „Neked már nem kell vagyon és nem kell pozíció. Csak gangsterek kellene és kalandvágy. Egyszer már járt itt egy gangster, akit Bonapartenak hívtak és aki elragadtott előlem”. Mellah éppugy, mint a darab Melittája, nem más, mint maga a sziget, az örök vetélkedés tárgya.

Szó van arról is — mondotta végül Szántó György — hogy a kolozsvári (cluji) bemutató után Aradon is előadják majd a darabot. Már körülbeül tudom is, hogy kik alakítanak a főbb szerepeket.

Az aradi szereposztásról

Az író e'képzése szerint a darab vezető szerepeit Aradon Bálint Anna, Horváth László, Olsz Lajos, Jávör Alfréd és Tarnay József személyesítik meg.

Amint látjuk, Szántó György drámája eseményekben valósággal tulzsufolt, légköre lebilincse ően izgalmas, tárgya egészen időszerű és ha a „Poseidon leánya” a szindarab technikai törvényeivel inkább számol, mint a „Sátoros király”, ugy ez lesz az a darab, amellyel Szántó mint drámaíró is arrivál. Szántó György vérbeli író és gondolkodó egy személyben, aki tul lát téren és időn és megátja a dolgok mélyén a lényegét. Mert hiszen a máltai öbölben ma is ott vesztegelnek a féltelmes angol hadihajók és ágyuk öles toroka el akarja nyelni a kikerülhetetlen végzetet.

Korda István.

Revolverrel szerzett négyezer leles nyugtát az ügyvédtől egy világosi (síriai) gazdálkodó

Érdekes bűnügy tárgya és az aradi törvényszéken — Egy másik világosi (síriai) ügyvéddel teljesen hasonló esete volt a gazdának

Egészen speciális módon intézte el egy világosi (síriai) gazdálkodó anyagi elszámolását az egyik ismert községbeli ügyvéddel. Az eset, amelyből kifolyólag a gazdálkodó ma zsarolás és életveszélyes fenyegetés címén az aradi törvényszék elé került, az ügyészség által e'készített vádirat szerint a következőképpen folyt le:

Juta Petru világosi (síriai) gazda négyezer lelet tartozott dr. László József községbeli ügyvédnek. Néhány hónappal ezelőtt a gazda megjelent az ügyvéd irodájában, kezében tartva a pénzt. Közölte az ügyvéddel, hogy fizetni jött és nyugtát kért az összegről, anélkül azonban, hogy a pénzt kezébe kiadta volna. Az ügyvéd nyomban leült íróasztalához, megírta és átnyújtotta a nyugtát, várva a pénzt kifizetését. Ehelyett Juta hamar zsebre vágta ugy a pénzt, mint a nyugtát, ellenben revolvert vett elő és azt rászögezte az ügyvédre, mondván:

— Majd ilyenekkel fizetek!

Az ügyvéd a rászögezt revolver miatt nem tiltakozhatott kelő módon a furcsa eljárás ellen és kénytelen volt belenyugodni abba, hogy a gazda a pénzzel és nyugtával együtt elvonulhasson. Ellenben másnap megtette a bíróvádi feljelentést, amelynek alapján a vizsgálóbíró vádat emelt Juta Petru ellen.

Csüörtökön került főtárgyalásra a szókatlan blümpör az aradi törvényszék első szek-

ciójának Mager—Gatoschi-tanácsa elé. A vádat Blanaru ügyész, míg a feljelentő ügyvédet dr. Vitos Pál aradi ügyvéd képviselte. Kihallgatása alkalmával Juta tagadta, hogy a vádban említett módon járt volna el és kijelentette, hogy a községi bírótól kért és kapott 3500 lelet kölcsön, hogy tartozását kiizethesse és elkerülhesse a házára kiírt árverést.

Mager dr. elnök: Azt elhiszem, hogy a pénzt felvette, de nem fizette ki. Hanem új iskolát létesített arranézve, hogyan lehet nyugtát szerezni fizetés nélkül.

Juta újból tagad, mire az elnök megkérdezte, milyen oka lehetett a világosi (síriai) ügyvédnek arra, hogy feljelentse, ha az események nem úgy folytak le, ahogyan azt a feljelentés állítja. A gazda kijelentette, hogy nem tudja. Ezután Vitos dr. fe tünéstklte bejelentést tett. Kérte a bíróságot, rendelje el dr. Rohan Dimitrie világosi (síriai) ügyvéd kihallgatását, akivel teljesen ugyanezen a módon járt el a vádlott. Ott szintén revolverrel akarta kényszeríteni az ügyvédet egy nyugta kiállítására, azonban Rohan dr. kiáltására a szomszéd szobából berohant ott dolgozó tisztviselője, aki lefegyverezte Juta Petrut. Kérte az ügyvéd hivatalnokának kihallgatását is, a lefegyverzés körülményeire nézve. A vádlott ezt az esetet is tagadta, mire a törvényszék elrendelte a bejelentett tanuk kihallgatását, egyben pedig dr. László kihallgatását is és elhatalasztotta a főtárgyalást.

SELECT 5, 7 1/4 és 9 1/2 orakor. Telefon 2-84.

ANTONIO ADVERSO

Fredrio Maroh, Olivia de Havilland, Anita Luisa, Duna Stef

CENTRAL. 5, 7 1/4 és 9 1/2 orakor. Telefon 2-85

I. Robban a hálya. Kettős mörör:

II. „Pármont”

Indkét film h'romnyelv eltt

HIREK

Pacuraru Brutus és Kupfer Miksa dr. előadásai a Banktisztviselők Egyesületében

Két értékes és rendkívül érdekes előadás hangzott el csütörtökön a *Banktisztviselők Egyesülete* előadás-sorozatának keretében. Az előadásokat megelőzően *Gui Teodor*, az egyesület elnöke szólalt fel, aki üdvözölte a két előadót: *Pacuraru Brutus* kereskedelmi és iparkamarai főtitkárt és dr. *Kupfer Miksa* orvost.

Elsőnek *Pacuraru Brutus* emelkedett szólasra, aki „A mai idők szelleme” címen tartotta meg mélyenszántó, nagy tetszéssel fogadott előadását. A háboru utáni idők szellemét, annak kialakulását ismertette, utalt azokra a haladásokra, amelyeket a gépek tökéletesítése jelentett, de amelyek mégsem hozták magukkal az emberiség szellemi, erkölcsi haladását. Hosszan foglalkozott előadása keretében azzal a nagyfontosságú kérdéssel, hogy miképpen nevelhető egy magasabb, nemesebb szellemiségű új nemzedék és hangsúlyozta, hogy ennek megteremtésében döntő feladat jut az iskolának és az egyháznak. Mint mondotta, az iskola gyökeres reformjára van szükség, másrészt pedig az egyházi nevelésnek hathatósabbnak kell lennie. Egy új, megértő szellemiségű nemzedék könnyebben és eredményesebben nézhet majd szembe a gazdasági élet számos problémájával. *Pacuraru Brutus* rendkívül érdekesen felépített előadásában pregnáns szinnekkel vázolta azt az utat, amelyet az új nemzedék számára kell megépíteni.

Kupfer Miksa dr. a történelem szelleméről tartott szellemes, szívporkázó, nagy távlatokat felölelő előadást. *Mondanivalójának* alap gondolatát a történelem szellemi irányvonalának kutatása képezte és annak a nézetének adott kifejezést, hogy a történelem fejlődésében az etika és erkölcs kontinuitása kell hogy legyen. Magas színvonalú előadását, amelyben mélyseges humanizmus jutott kifejezésre, hosszasan megtapsolta a terem közönsége.

— **KÖDÖS, ESŐS IDŐ.** Erősödő keleti és déli-keleti szél, sok helyen köd, egyes helyeken havas-
eső. A nappali hőmérséklet kissé csökken, az éjszakai hőmérséklet alig változik.

— **Tartósan javul a pápa állapota.** Rómából jelentik: A Vatikán városból érkezett jelentések szerint a pápa állapotában a javulás tartósan látszik. Tekintettel a ködös időjárásra a szentatya ma még nem kelt fel ágyából.

— **Rövidesen elfoglalja állását az új budapesti román követ.** Budapestről jelentik: A ma reggeli lapok közlése szerint *Bossi Raul* a Budapestre kinevezett új román királyi meghatalmazott miniszter a közeli napokban átveszi a román követség vezetését. A lapok közlik *Bossi* életrajzát és legbővebben ismertetik az új meghatalmazott miniszter eddigi tevékenységét. A félhivatalos Budapesti Hírlap rámutat arra, hogy *Bossi* értékes, tudományos munkásságot fejtett ki és egyik művét a Román Akadémia díjjal is kitüntette.

— **MÓDOSÍTJÁK AZ ÚJ BÜNTETŐTÖRVÉNYT.** Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb törvényhozó bizottság most készíti el az új büntető-törvényt módosító javaslatot, amely sürgősen a parlament elé kerül megszavazás végett. A fővárosi jelentések szerint ez a módosító javaslat csupán egyes, a megszavazott törvénybe csuszott hibát javít ki és rendkívül rövid lesz. Megszavazása azért sürgős, mert az új büntetőtörvény január elsején minden körülmények között életbelép.

— **A japánoknak van a legerősebb szíviük.** Tokióból jelentik: A japán közegészségügyi intézet megállapította, hogy a japánoknak van a legerősebb szíviük az összes népek között. Minden százezer lakos közül Japánban csak heten halnak meg szívbajban, vagy rákban, ami a legáltalánosabb arányszám a világon. Angliában és Olaszországban a szívbaj és rák halálozási aránya százezerenként 8, Franciaországban 15.3.

— **40.000 olasz munkás megy Abessziniába.** Rómából jelentik: Az olasz gyarmatügyi miniszterium elhatározta, hogy 40.000 munkást küld Abessziniába, akik közül 2000 ember gépkezelő lesz.

— **ROMÁNIA ÉS JUGOSZLÁVIA KÖZÖTT ELTÖRÖLTÉK A VIZUMKÉNYSZERT.** Belgrádból jelentik: A francia—jugoszláv kereskedelmi szerződést tegnap aláírták. Jugoszlávia pótkontingenst kapott buza és tengeri kivételre. Tegnap írták alá a román—jugoszláv szerződést is, amelynek értelmében január elsejétől a két ország állampolgárai vizum nélkül léphetik át az ország-határokat.

— **Eltölték a temesvári (timisoarai) városi temetkezési intézet egykori igazgatóját.** Temesvárról (Timisoaráról) jelentik: Sebes Béla, a városi temetkezési intézet volt igazgatója ellen tíz esztendő óta folyó bűnperben most hirdették ítéletet. Sebes Béla ellen, mint ismeretes azt a vádat emelték, hogy a temetőben lévő régi sírköveket és sírköveket mintegy 80 ezer lei értékben elulajdonította és eladta. A bűnper tárgyalása során a könyvszakértők nem kevesebb, mint 660 ezer leles hiányt állapítottak ezenkívül meg. A törvényszék ítéletében bűnösnek találta Sebes Bélát, 660 ezer leies sikkasztás büntetésében és ezért egy évi fegyházbüntetésre, politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére, 5000 lei perköltség megtérítésére ítélte, egyben kötelezte 569 ezer lei kártérítés megtérítésére.

Zepelin-társasutazást terveznek a tokiói olimpiászra

Berlinből jelentik: Nem sokkal az olimpiai látékok befejezése után két berlini kereskedő kereste fel a Zepelin-társaságot. A két kereskedő 1940-ben léghajóval szeretne Tokióba utazni az olimpiai játékokra. A két kereskedő példáját hamarosan még tízen követték, jöhetnek még mások is szó arról, hogy a Zepelin-társaság ilyen tokiói utazást rendezne. Nemrégiben egy svéd idegen forgalmi iroda levélben kereste fel a Zepelin-társaságot. Tokióba rendezendő társasutazás ügyében. A felmerült tervek szerint a léghajó leszállás nélkül tenpé meg az utat, tízen-négy napig tartózkodna Tokióban és ezalatt szállodaként is szerepelne az utasok számára.

— **Meghalt Pirandello, a világhírű olasz drámaíró.** Rómából jelentik: A világirodalomnak mély gyásza van. Ma reggel meghalt Pirandello, a világhírű olasz drámaíró, aki néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladásban megbetegedett. Pirandello darabjait a világ majdnem minden nagyobb színpadán játszották.

Keztyű, harisnya, pullover, szveter, ridikül a legszebb karácsonyi ajándék STRASSER cégtől

— **Dr. KUN KÁROLY** belgyógyász rendelését Bucurestiből Aradra Str. Mureşlanu (v. Nádor-u.) 11. sz. alá helyezte át. Rendel: 9—11 és 3—7-ig.

— **Lezuhant a világ legnagyobb repülőgépe.** Newyorkból jelentik: Steatleben tegnap egy katonai gyakorlaton lezuhant a világ legnagyobb repülőgépe. Az óriási katonai gép csak nemrég került ki a gyárból. A szerencsétlenség részleteiről hivatalos közleményt adtak ki és így nem lehet tudni a halottak számát sem. A hivatalos közlemény csupán arra szorítkozik, hogy a szerencsétlenség kizárólag gyakorlatozás közben következett be.

— **Karácsonyra Kerpelnél mindent talál.**

A higybüvölő

olaszországi turnéja közben macaronit eszik...

Hollywood és Páris Edward-filmekre készül

A *Simpson-ügy* kipattanása után lázasan kezdtek dolgozni a filmírók Hollywoodban és Párisban. Minden nagyobb vállalatnak eszébe jutott a kézenfekvő ötlet: filmet készíteni a nagy romantikus szerelemlről és annak következményeiről. Bármiképpen dől el a világhírű érzelmi ügy, a közönséget mindenestre érdekelné fogja. Párisi jelentés szerint két gyár vette terveh az új Edward-film elkészítését. Hollywoodban valószínűsíthetően a *Simpson-láz* tört ki.

A *story-írók* megrohanták scenáriumokkal a filmvállalatokat. Bizonyosra veszik, hogy ez a film az egész világon széleskörű érdeklődésre számíthat, különösen nők körében.

A napi eseményekkel kapcsolatot tartó párisi kabarék már műsorukra tűzték a *Simpson-ügyet* és nemcsak dalban, hanem apró jelenetekben is tréálikoznak a huszadik század legizgalmasabb szerelmi történetéről.

Itt említjük meg, hogy tavaly két névű magyar szerző operettet írt Edwardról és a budapesti látogatásáról, de a budapesti színgazdák eddig nem adták elő az újdonságot, mert attól féltek, hogy a közben királlyá lett népszerű Edward érzékenységét sértheti az egyébként kedves és ártalmatlan történet.

— **Az ünnepek előtti állami járandóságok kifizetése.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium elrendelte, hogy a tisztviselők járandóságait karácsonyig fizessék ki. A rendelet a nyugdíjakat nem említi meg, valószínű azonban, hogy azoknak a kifizetésére is még karácsony előtt sor kerül.

— **Felmentettek egy aradi uriaszonyt, akinek lova, lovaglás közben elgázolt egy ujaradi (aradulnoui) asztalost.** Az aradi törvényszék ma Medianu Ioanné, egy aradi köztisztviselő feleségének ügyével foglalkozott. Az uriaszony — a vád szerint — néhány hónappal ezelőtt az ujaradi (aradulnoui) hid felé lovagolt és utközben lova fejével fellökött egy idős férfit, aki végigest az uton és sérüléseket szenvedett az esés következtében. Az elgázolt férfi, Blum Ferdinánd ujaradi (aradulnoui) asztalos feljelentése folytán megindult a vizsgálat. Az ügy ma került főtárgyalásra és Medianuné ezzel védekezett, hogy nem is vette észre, amikor lova fellökte Blumot. Lová lépésben haladt, teljesen szabályszerűen és ezért úgy érzi, hogy nem oka a történetnek. A törvényszék több tanu kihallgatása után felmentette az uriaszonyt a vád alól.

— **Agyvértódulás, szívzorongás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség** — rendkívül enyhén ható természetes „*Ferenc József*” keserűvíz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők. Az orvosok ajánlják.

— **Tíz halálos áldozata van Brassóban (Braşovban) a vörhely-járványnak.** Tudósítónk jelenti: A brassói (braşovi) városi tisztifőorvosi hivatal kimutatása szerint Brassóban (Braşovban) veszedelmes méretet öltött a vörheny-járvány. A legutóbbi hét folyamán hetven megbetegedést jelentettek be. Ezideig tíz halálos áldozata van a súlyos járványnak.

— **Három havi börtönre ítét zsebtolvaj.** Teodor Ilie berzovai (barzavai) lakos lopással vádolva került ma az aradi törvényszék elé. A vád szerint kilopta zsebéből Simmer József kereskedő pénztárcáját, amelyben 1600 lei volt. A törvényszék három havi börtönre ítélte.

— **A CFR Cassa Muncii Nyugdíjas Egyesület Aradi Fiókja** elhunyt Tornea Dumitru tagtársunk családjának azonnal kifizetett 3000 lei temetkezési segélyt és őszinte részvétünket felezzük ki a gyászoló családnak. A vezetőség.

— **Orvosok kötelező talusi működése.** Bucurestiből jelentik: Costinescu egészségügyi miniszter tegnap fontos törvényjavaslatot terjesztett a Kamara elé, amely a falvak orvosi szolgálatáról foglal magában üdvös újításokat. A törvényjavaslat ezenkívül arra is kiterjed, hogy az orvosok, állatorvosok, gyógyszerészek, miután kéthónapos katonai szolgálatukat befejezték, további nyolc hónap alatt a falvakban működjenek és a betegségek legyőzését segítsék elő. Ezen idő alatt olyan fizetést kapnának, mint a hadseregben a kiképző őrmesterek és fizetésüket az egészségügyi miniszterium folyósítaná.

Uj tánciskola

nyílik december 16-án az SGA emeleti nagytermében, Piata Avram Iancu 21. alatt

S. SCHILLINGER BABA

okl. táncotanárnő vezetésével. 5979

Külön kolon felnőttek és gyermekek részére. Az összes táncok szakszerű tanítása. Gyakorló órák. Olcsó árak! Beiratkozás egész nap a klubhelyiségben.

Megérkezett Berlinbe

a magyar belügyminiszter

Berlinből jelentik: Kozma Miklós magyar belügyminiszter, felesége és kísérete ma megérkezett Berlinbe.

ZÜRICH ZARLAT. Páris 20.27, London 21.31, Newyork 435.12, Milánó 22.92 és fél, Amsterdam 236.80, Berlin 174.90, Prága 15.38, Varsó 81.95.

BUCURESTI-I HIVATALOS ARFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzáadásával közöljük.) Francia frank 4.75 (6.56), angol font 503.00 (694.41), dollár 102.50 (141.45), lira 5.35 (7.38), holland forint 55.40 (76.45), német márka nincs jegyezve, csehszlovákia 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 27.50, svájci frank 23.35 (32.22).

BUCURESTI-I MAGÁNARFOLYAMOK. Francia frank 9.00-9.05, angol font 945-955, dollár 191-193, holland forint 109-113, német márka 40.50-41.50, csehszlovákia 6.20-6.40, zloty 31-32, pengő 36-37, osztrák schilling 34.50-35.50, dinár 3.50-3.80, svájci frank 45-46.

Elüldözik Mexikóból Trockijt a kommunisták. Mexikóból jelentik: A mexikói kommunistapárt elhatározta, hogy lehetőleg teszi Trockijnak Mexikóban való tartózkodását, ha a kormány megengedné letelepülését. Ebben az esetben a kommunisták minden rendelkezésre álló eszközt felhasználnak, sőt mozgósítani fogják a proletár milíciát is.

Mit kívánnak a bucuresti-i keresztény diákok? Bucurestiből jelentik: A Sf. Anton székesegyházban tegnap, a diákmozgalom megindulásának évfordulóján ismétlésre tartották a diákok otthonban folyt le a nagygyűlés, ahol számos szónok tartott beszédet. A keresztény diákok egyesülete kiáltványt adott ki, amelyben azt kívánja, hogy az egész országban egy egyesületbe tömörüljön az ifjuság, de ebből zárják ki a zsidókat, sőt a keresztény vallásra térő zsidókat is. A nemzeti keresztény-pártot felhívják arra, hogy zárják ki a pártból a szabadkőműveseket, szüntessék meg az érintkezést azokkal a politikusokkal, akik a zsidókkal kötnek üzleteket, egyszóval tisztítsák meg a nemzeti keresztény-pártot az oda nem való elemekől.

Nem változtatják meg a külkereskedelmi rendszerét Bucurestiből jelentik: Egyes lapok arról adtak hírt, hogy a külkereskedelmi rendszer megváltoztatásán dolgoznak. Az iparügyi miniszteriumhoz közelálló körök ezt a hírt megcáfolják és rámutatnak arra, hogy az A) és B) listákat új árukkal bővítik ki, ez azonban még nem jelenti az egész rendszer megváltoztatását. A kormányának a Banca Nationalával egyetértőleg az a véleménye, hogy az érvényben levő rendszer a legmegfelelőbb úgy gazdasági, mint devizapolitikai szempontból nézve. A kormány elhatározta, hogy ismét foglalja ki a különleges kompenzációk megszüntetésével. Az iparügyi miniszterium által összegyűjtött adatok szerint ugyanis a kompenzációkat csak igen csekély mértékben hajtották végre és ennek folytán nem járult hozzá az export növeléséhez. Ami a kivitel feléléklését illeti, különféle módokat vetettek vizsgálat tárgyává. Az ünnepek előtt ezzel kapcsolatosan nem történik semmi döntés.

Már hosszabb idő óta vakmerő szélhámós garázdálkodik Aradon, aki a római katolikus egyház vezető tényezőinek, vagy vezetőinek nevében kisebb-nagyobb pénzüsségeket vesz fel jöhívesemberektől. Érdekes, hogy a szélhámós, aki a megállapítások szerint 30-40 év körüli emberrel azonos, már az elmúlt évben is megjelent különböző lakásokban és akkor dr. Lakatos Ottó plébános, kiérdemesült rendfőnök nevét használta fel visszaéléseinél. Az idén először Szabó Gábor plébániai irodaigazgató nevében jelentkezett és 50-100 leles összeget vett fel. Később, amikor a visszaélések kiderültek és Szabó Gábor a nyilvánosság igénybevételével figyelmeztette a katolikus híveket arra, hogy csalóval állanak szemben, a szélhámós taktikát változtatott és azóta egy másik katolikus egyesület nevét használja fel „gyűjtésénél”. A szélhámóst eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

MA az alatti gyűjtőtárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piata Sít. Sava.

HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8.

KAIN, Piata Avram Iancu.

Viharosan tárgyalják a német lapok a Gustlov-gyilkosságot

— A bíróság kihallgatta a meggyilkolt áldozat özvegyét — Frankfurter vallomása —

Berből jelentik: A churi bíróság ma folytatta Gustlov Vilmos gyilkosának kihallgatását. Frankfurter Dávid, a gyilkos elmondta, hogy miként töltötte el Davosban a gyilkosságot megelőző négy napot, majd pedig a dráma lefolyását részletezte. Nagy érdeklődés előzte meg a meggyilkolt Gustlov özvegyének a kihallgatását, aki elmondta, hogy férje rengeteg sok fenyegető levelet kapott a svájci városokból, de nem sokat törődött velük és nem akarta igénybe venni a hatóságok által felajánlott védelmet. Az özvegy kihallgatása után a tárgyalást délutánra halasztották.

Valamennyi német lap felháborodással írta a Frankfurter-per tárgyalási menetéről. A lapok szerint a főügyész túlságosan enyhe büntetést kért Gustlov gyilkosára. A nemzeti-szociálista párt hivatalos lapja sajnálkozását fejezi ki, hogy a vádbeszéd elhallgatott bizonyos körülményeket, amelyek arra vonatkoztak, hogy „a zsidóság eszköze volt Frankfurter, akit megbíztak a gyilkosság elkövetésével”.

A „Berliner Lokalanzeiger” az orvosszakértők jeletésével foglalkozva megállapítja, hogy abban valóságos támadás volt Németország ellen és azt akarták beigazolni, hogy a tulajdonképpeni bűnös a meggyilkolt volt.

Halálos szerelem Budapesten. Budapestről jelentik: A Mussolini-terem ma délután egy elegánsan öltözött fiatal hölgy hirtelen a mellé elhaladó villamos elé vetette magát. A villamos kerekai átgázoltak rajta és haldokolva szállították a mentők a szerencsétlen nőt a kórházba. Kiderült, hogy Ferenczy Valéria 19 éves táncosnő az illető. Tárcájában egy kis cédulát találtak, amelyre csak ennyi volt írva: — Nagyon szerelmes vagyok!..

Külföldi utamról hazaérkeztem
A legjobb női-kalap divatújdonságokat hoztam magammal, melyek után átalakításokat is vállalok.
5977
Estélyi kalapokat legújabb modellek után készítek.
Schön Anna Str. V. Goldis 2. (v. Bohus-palota.)

A Kispest átengedte Nemest Franciaország-nak. Budapestről jelentik: A Kispest 16.000 pengőért átengedte Nemest a francia Mulhouse egyesület vezetőségének. A piros-feketék vezetősége súlyos anyagi helyzetével magyarázza a legjobb játékosuknak eladását.

Huszonegy óráig szemrebbetés nélkül
Ahogy Angliát a klubok országának nevezzük, épp úgy hívhatjuk Amerikát a különös fogadások hazájának. Az Egyesült-Államokban mindig akadnak emberek, akik tekintélyes összegeket kockáztatnak meg egy-egy olyan teljesítmény véghezviteléhez, amelyek nem tartoznak a lehetőségek világába. És meg kell adnunk, hogy Amerikában gyakran a legfantasztikusabb fogadásokat is megnyerik az erős akaratu emberek. Ilyen különös fogadás játszódott le a napokban Maryan Curtis és egy fogadó között. A tét 500 dollár volt, amelynek elnyerése fejében Maryan Curtisnak huszonegy óráig szemrebbetés nélkül kellett az árnyékvilágba merednie. Maryan Curtis vállalta a fogadást és többen ellenőrizték lehetetlenné tetsző vállalkozása alatt. Maryan Curtis azonban véghezvitte a szinte lehetetlenné tetsző dolgot és huszonegy óráig keresztül még csak nem is pisantott, amiért súlyos ötszáz dollárok ütötték a markát.

Légszűhurut, köhögés, influenza
esetében természetes, páratlan gyógyhatása a
Málnási Mária gyógyviz
Orvosok ajánlják!
Főlerakat: 67
Kardos Miklós utóda
Telefon: 6-86

Háromhavi börtönre ítélték Aradon egy temesvári (timisoarai) utazót. Egy aradi textílicég feljelentésére került sikkasztással vádolva az aradi törvényszék elé Róna Richárd temesvári (timisoarai) utazó, aki — a vád szerint — a cég alkalmazásában állott és körülbelül 39 ezer leit sikkasztott. Az utazó ma beismerte, hogy hiánya volt és kijelentette, hogy az összeget megtéríti. A törvényszék több tanu kihallgatása után, három havi börtönre ítélték az utazót.

Az állam átvette a brassói (brasovi) repülőgépgyárat
BUCURESTIBŐL jelentik: Ma reggel befejeződtek a tárgyalások a román állam és a brassói (brasovi) I. A. R. repülővállalat francia részvényes csoportja között. A csoport cca. 60 millió értéket kitevő részvényeit a román állam váltotta magához, amely ilyenformán a részvények 90 százalékának birtokába jutott.

Akasztás lesz Budapesten. Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék ma tárgyalta Szabó István rablógyilkossággal vádolt 21 éves kovácslegény bűnügyét, akit öt rendbeli gyilkosság miatt ösztöndíjjal kötél általi halálra ítélték. A bíróság ezután kegyelmi tanácsba alakult át és zárt ülésen hozta meg döntését.

Flatal lány balesete. A mentőket értesítették csütörtökön délelőtt, hogy a Rájboeni-ucca egyik lakásában egy fiatal leány összeesett. A mentők percek alatt érkeztek a helyszínre, ahol megállapítást nyert, hogy Schiller Erzsébet 17 éves leány, aki a Rájboeni-ucca 45. szám alatt lakik, délelőtt fürdőt készített magának. A forró víz széles sugárban zudul a fürdőkádba és olyan gözt árasztott, hogy a fiatal leány rosszul lett, összeesett és elvesztette eszméletét. A házbeliek megremültek és azt hitték, hogy mérgezés következtében vesztette el az eszméletét, de a mentők hamarosan megállapították, hogy csak muló rosszullét, amely után csakhamar jobban lett.

Az aradi Feminista Egyesület, amely Laugier Consuela tanárnő elnöke alatt működik, mozgalmat indított egy otthon alapítása érdekében, amelyben valamikor jobb módban élt és magukra maradt, szegény idős asszonyok nyernének elhelyezést. A tervet Coşoiu Romulus dr. átmeneti bizottsági elnök és a város vezetősége kedvezően fogadta és erre a célra egy kétszáz négyszögletes telket engedett át a Tricoşage-gyár mellett. A Feminista Egyesület az otthon felemelése érdekében gyűjtést indít és az ebben való közreműködésre felhívja Arad összes hölgyeit. Az egyesület engedélyt kapott a munkaügyi miniszteriumtól, hogy téglajegyeket adjon el az otthon alapjának céljaira. A téglajegyek 5, 10, 50 és 100 leis áron kerülnek forgalomba. Azokat a személyeket vagy intézményeket, amelyek ötszáz leit adnak, az otthon alapító tagjának tekintik. Az adakozók nevé nyilvánosságra hozzák.

Köves embereknek és felkibetegeknek — igen enyhén ható, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorra egy csöpprel bevéve — rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Turisztika. S. G. A. Czárán-osztály értesíti tagjait és vendégeit, hogy a „Straja”-n a karácsonyi ünnepekre fenntartott harminc fekvő helyet már lejegyezték, így a további jelentkezéseket csak a „Páring”-ra vesszük fel, hol szintén kedvezményben részesülnek tagjaink. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a karácsonyi ünnepek alatt Ca-soian megszállni csak a Sándor Iván és Tsa irodában kiváltott utalvány alapján lehet. Napi háromszoros étkezés és szállás a turistá osztályon 85 lei, külön szobában 100 lei. — F, hó 13.án délután 5 órai kezdettel tea-délután rendezünk az Iparos Otthon nagytermében. Belépő jegy nincs.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ismét elhalasztják az üzletbér-szerződés-ről szóló törvénytervezet tárgyalását

Ebben a parlamenti ülészakban nem kerül a javaslat a törvényhozók elé — Az új tervezet kevésbé védi a régi üzletbérlők jogait

Évek óta folyik már a mozgalom a kereskedők és az üzletbíró iparosok között azért, hogy törvényben biztosítsák az üzletbér-szerződések folytonosságát. Most ugyanis nincs olyan törvény, amely megvédené a régi üzletbérlőket a kistájerólistól. Az is megtörténhetik, hogy ugyanabban a bérházban hasonló szakmájú kereskedő is helyiséget bérel, ha meggyőződött arról, hogy a régi üzlettulajdonos vagyont szerzett ott munkájával.

A túzott konkurrencia veszedelmétől szeretnék magukat megvédeni a kereskedők és ezért, valamint az üzletbérlet folytonos emelkedése miatt kívánják a bérszerződések folytonosságát biztosítani. „Vadul Comercial” néven ismert törvény létrehozását. Az érdekképviselet állandóan napirenden tartják ezt a kérdést és számos feltűnő példával igazolják a törvény megalkotásának szükségességét. Többek között rámutatnak arra, hogy az utóbbi években rendkívül forgalmassá vált Brassóban (Braşovban), Nagyszebenben (Sibiuban), Temesváron (Timişoaran) 4—500 százalékkal emelkedett az üzlethelyiségek bére. Emiatt megnehezült az üzletbérlet megéltetése, amellel pedig még az általános drágulást is fokozza az üzletbérlet folytonos növekedése.

A parlament tavaszi ülészakán a szakbizottságok már foglalkoztak az üzletbér-szerződési törvényjavaslattal és az érdekeltek akkor azt hitték, hogy májusban életbe is léphet a törvény. Azonban ez év tavaszán váratlanul lekerült a napirendről és a javaslatot újabb felülvizsgálás céljából a törvényelőkészítő bizottsághoz küldték.

A mostani parlamenti ülészakon szeretnék megszavaztatni a kereskedelmi és ipari érdekképviseletet ezt a javaslatot és mint Bucureştiből jelentik, már sikerült is letárgyaltatni a törvényelőkészítő bizottsággal.

Magánforrásból származó bucureştii jelentés szerint a törvényjavaslatból most kimaradtak azok a szakaszok, amelyek annakidején az érdekképviseletet kívánságára kerültek bele.

Nem volt a törvénytervezetben az is, hogy az új szerződés megkötésénél szerzett jogai vannak azoknak, akik legalább öt év óta működnek ugyanabban a helyiségben.

Ezenkívül a háztulajdonossal szemben kártérítési igényük is lett volna az üzletbérlőknek az eredeti törvénytervezet szerint, de az új javaslatból ez is kimaradt. *Kétségtelen, hogy a bucureştii háztulajdonos-szervezetek befolyására maradtak ki ezek a fontos pontok.*

Egyes ellenzéki lapok közlése szerint a jelenlegi kereskedelmi és iparügyi miniszter még nem foglalkozott elég behatóan ezzel a kérdéssel és már emiatt sem tárgyalható a törvényjavaslat a mostani parlamenti ciklusban.

A kereskedők és iparosok érdekeit védő egyesületek és testületek országszerte új mozgalmat indítanak, hogy a Vadul Comercial még a telen törvényvé válnon és már májusban életbelépijen.

Az egyik napilap azt közli, hogy az illetékes fórumok a törvény létrehozásán fáradoznak és még a különböző befolyások ellenére is rövid idő múlva sikerül megalkotni a törvényt.

Az ügyvédség súlyos küzdelme ...

Külön törvény készül az ügyvédek adójának behajtására

A tervezet szerint csak akkor kellene az ügyvéd követelését kifizetni, ha igazolja, hogy nincs adótartozása.

Köz tudomásu, hogy az intellektuális foglalkozásuk között a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett talán az ügyvédek helyzete a legsúlyosabb. Ugyanis egyetlen pálya sincs annyira tulszűk, va mint az ügyvédeké, akiknek megéltetése már emiatt is megnehezült. De ehhez még az is hozzájárul, hogy az utóbbi években rendkívül meggyengült a közönség fizetőképessége és lassankint átment a köztudatba, hogy nem kell pontosan elget tenni a kötelezettségeknek. Ez a téves felfogás most fokozatosan kiküszöbölődik ugyan a gazdasági életből, azonban különösen az ügyvédeknek még mindig nagy harcot kell folytatniuk, amíg követeléseikhez hozzájuthatnak. De még súlyosabbá vált megéltetésük azóta, amióta a bélyegtervény megváltozott, mert horribilis készpénzt kell a peres ügyekbe befektetni. Azonban nincs mindenkinek forgótökéje. Alig van ma olyan ügyvéd, aki a perekbe fektetett bélyegkötségekre évekig várhatna, amíg az ügyfeleitől azokat visszakapja. A legtöbb ügyvédi iroda kénytelen előre felvenni az ügyfelektől a bélyegkötségeket, de a kliensnek is csak ritkán van erre készpénze és emiatt nem egyszer akad meg a peres eljárás, ami az ügyvéd munkadíjának behajtását is bizonytalaná teszi.

Nagyon drága ma a per és emiatt egyre többen kötnék bíróságon kívül egyezéseket, ügyvédek igénybevétele nélkül. A rengeteg akadály között, — amelyek súlyossá teszik az ügyvédek megéltetési viszonyait — nem utolsó helyen állanak

a zsegrások, a diploma nélküli klárók és az állógások, akik az egész ország területére megszervezték felhajtó ügynökeik seregét. Ezek a felhajtók leginkább a hiszékeny falusi, vagy kisvárosi emberekre, önhibájukon kívül baibajutott, tájékozatlan, de vagyonos polgárookra, állástalanná vált hivatalnokokra vetik ki hálójukat és hangzatos ígéretekkel félrevezetik őket, miközben egyik-másiktól százezreket préselnek ki.

Az ilyen ügynökök, vagy álkijárók azonban megfedkeznek saját adókötelezettségükről és alig van közöttük rendes adófizető, amint azt a felelős ténnyezők számtalanszor megállapították. Az ezer bajjal küzdő ügyvédektől azonban megköveteli a kincstár az adófizetést, mert különben lakásberendezésüket is lefoglalják az adóhivatalok, amint az például Aradon is napirenden van.

Tárgyilagos megállapítások szerint azonban az ügyvédek között is vannak, akik igen jól keresnek, de ezek jórészt Bucureştiben laknak. Ott ugyanis ezerféle alkalmuk van horribilis keresetre és ha megfelelő összeköttetésekre tesznek szert, évenként

— CSAK NEM NEGYVENÖT SZAZALÉKRA EMELKEDETT A LEI ARANY ÉS DEVIZA FEDEZETE. Mint Bucureştiből jelentik, a Banca Nationala legutóbbi heti kimutatása az alábbi fontos új adatokat tartalmazza: A lei fedezetül szolgáló aranytadék 15 milliárd 494 millió 197 ezer lei, tehát az aranykészlet csaknem 36 millió leiel emelkedett. Az aranytadékból 13 milliárd 218 millió 363 ezer lei a belföldön, a többi pedig a külföldön van. A külföldi áruk behozatalához szükséges tartalék devizák összege 869 millió 363 ezer lei, tehát ez a tétel 73 millió leiel emelkedett. A banklegy forgalom 24 milliárd 670 millió 226 ezer lei. A lei arany- és devizafedezet 44,76 százalék.

— A szeszelosztók ellen mozgalmat indítottak a szesznyakereskedők. Régi panaszuk a szesznyakereskedőknek, hogy a szeszmonopol igazgatósága minden vármegyében szeszelosztó szervezetet létesített, amelyek elvették a szeszkereskedésektől. Ez ügyben a szesznyakereskedők feliratot intéztek a pénzügyminiszteriumhoz és kérésüket az alábbi számadatokkal támasztották alá: Egy vármegye átlagos szeszgyártása 400 ezer liter, amely után a monopoleosztó 2 millió 200 ezer lei jutalmat kap. Ezzel szemben, ha egy megye területére 20 nagykereskedőt számítunk, ugyanezen mennyiség után a kereskedők csak 800 ezer lei jutalmat kapnak a kincstártól, de ebből fejenként 20 ezer leit összesen tehát 400 ezer leit fizetnek vissza az államnak engedély díj címén. Eszerint tehát az államkincstár saját magát károsítja, ha fenntartja a vármegyei szeszelosztó szervezetet, mert sokkal jövedelmezőbb az államra, ha visszatér a régi nagykereskedői eladási rendszerhez.

többmillió jövedelmet szerezhetnek. A pénzügyminiszteriumban már évekket ezelőtt is feltűnt, hogy az igen nagyforgalmu ügyvédi irodákra kivetett aránylag csekély összegű adókat se lehet behajtani, pedig a szóbanlévő ügyvédeknek bérházaik, földbirtokaik, sokmillió értéket képviselő telkeik vannak, amelyeket ügyvédi működésükkel szereztek. A miniszterium egyenesadó ügyosztályai a náluk lévő kimutatás alapján országszerte szigorú adóbehajtást rendeltek el, hogy az ügyvédektől járó adóhátralékokat inkasszállhassák. Azonban nagy meglepetésre kiderült, hogy a dugszdagnak ismert fővárosi ügyvédeken nemcsak a sokszáz ezer leies adóhátralékot, hanem még 10—15 ezer lei személyi tartozást sem lehet behajtani, mert ingatlanai s egész lakásberendezésük legközelebbi rokonaik nevében állanak. Az irodaberendezés, amit le lehet foglalni, csak néhány ezer leit ér és igen gyakran már azt is megvétették rokonaikkal, az évekket ezelőtt tartott adóárverésen.

Ilyen esetek miatt határozták el most a pénzügyminiszteriumban, hogy speciális új törvényszakaszokkal egészítik ki az adóbehajtásról szóló végrehajtási törvényt, amelynek segítségével az állam hozzájuthat az ügyvédekre kivetett adókhöz.

Hogy milyen lesz az új törvényszakaszok tartalma erről így nyilatkozott az egyik legnagyobb adóhivatal vezetője:

— A pár soros bucureştii jelentés nem közölte helyesen, hogy a pénzügyminiszter ur rendelettel akarja rendezni ezt a fontos kérdést, amely nemcsak az ügyvédeket, hanem az egész jogkereső közönséget is nagyon közelről érinti. Nem fog új rendelet megjelenni, hanem a köztartozások behajtásáról szóló végrehajtási törvényt akarják olyformán módosítani, hogy azok, akik az ügyvédeknek bármilyen címen tartoznak, csak úgy fizethetik azt ki, ha az ügyvéd az adóhivatal által kiállítandó bizonyítvánnyal igazolja, hogy kifizette adóját. A most készülő törvény alapján minden negyedévben olyan bizonyítványokat fognak kapni az ügyvédek, — ha nincs adóhátralékuk — amilyent az utlevél-kérvényhez szokott a közönség mellékelni. Ahogy az utlevél-kérvényező ilyen bizonyítvány nélkül nem kaphat utlevelet, ugy nem kapja meg majd az ügyvéd az ügyfeleitől a munkadíját és költségeit, mert senkinek sem köteles az ügyvédek

IRÓGÉPEK CSASZAR, Str. V. Goldis No. 1. Select-mozi mellett. Telefon: 393.

Kényelmes és olcsó utazásokat

Törökországba
Görögországba
Szyriába
Egyiptomba és
Palestinaiba

hetenkénti indulással rendez az
ORT

ORGANIZAȚIA ROMANA DE TURISM
S. A. R.

a Serviciul Maritim Român képviselete
BUCUREȘTI, Bulvd. Take Ionescu 3.
Telefon 44165.

és Calea Victoriei 70.

Képviselet:

KÜNSTLER

Vizum és Utazási Iroda Arad,
Bul. Reg. Maria 24. Telefon 86. 461

Városi Színház. Ma, pénteken este 8 és fél órakor mérsékelten felemelt helyárrakkal: **Csárdás.** A szezon legnagyobb slágere. — Tíz új diszket. — Ragyogó kiállítás.

nek fizetni, ha az nem rendelkezik ilyen adóbizonyítvánnyal. Sőt az eddigi tervek szerint a törvény egyenesen meg fogja tiltani az ügyvédi munkadíj és költség kifizetését, ha az ügyvédnek nincs bizonyítványa adójának kifizetéséről. A háztulajdonosoknál tudvalevőleg már bevezette az adó, törvény ezt a gyakorlatot, mert az adóhivatal közvetlenül a lakótól is behajthatja a háztulajdonos számára járó lakbért, ha a ház tulajdonosának adótarozása van — fejezte be nyilatkozatát az adóhivatali főnök.

= ARADRA IS MEGÉRKEZETT A BOR ÚJ ÁTLAG ÁRÁRÓL SZÓLÓ MINISZTERI RENDELET. Mint ismeretes, a bor forgalmi adójának kiszámítása végett a miniszterium a sikksági gyenge borok árát tíz liter fokozatonként 30 leiben, a jobb minőségűekét pedig 10 liter fokozatonként 50 leiben állapította meg. Az erről szóló pénzügyminiszteri rendelet csütörtökön az aradi adóhivatali pénzügyigazgatósághoz is megérkezett és azt most mindenütt végrehajtják.

= Megnehezítették a buza szállítását Constantia kikötő felé. A buza ára a constantiai piacon megszilárdult, aminek hatása a vidéki nagyobb gabona piacokon is érezhető. A kereslet megélénkülésével azonban nem áll arányban a tényleges üzletkötés, mert a forgalmat akadályozza az, hogy pl. Bánságból (Banatból) naponta csak három vagon buza indulhat Constantia felé. Ennek a rendelkezésnek a vagonhiány az oka. A szállítási nehézségek miatt a vidéki nagy piacokon aránylag kevés üzletkötésnek export célokra, azonban a malmok most is vásárolnak. Métermázsánként 20 leiel kevesebbet kínálnak a vidéki malmok, mint amennyi a constantiai piaci ár és e leredukált ár mellett is sok termelő eladja buzáját, mert pénzre van szüksége. A banati piaci árak most a következők: 78 kg. új buza 430 lei, 79–80 kg. 435 lei, új kukorica 220 lei, zab 265 lei, korpá 230 lei, napraforgómag 390 lei, tökmag 650 lei.

OLLA
GUMMI

„OLLA” Preservatív. Negyven évi tapasztalat garantálja a legmodernebb minőséget. „OLLA” Cristallin és „OLLA” Tropis-gelyem minden gyógyszerárban és drozériában. Ügyeljen az „OLLA” márkára.

A Sport és Kritika

a két téli hónapban nem jelenik meg hétközben, csupán minden hétfőn. A lap kiadóhivatala, nehogy az előfizetőket károsodás érje, azon előfizetők számára, akik hátralékos előfizetési díjukat december 31-ig rendezik, a lapot díjmentesen adja egész január hónap folyamán. Ezt a kedvezményt az előfizetők bizonyára örömmel veszik és még e hó folyamán rendezni fogják előfizetési díjukat, hogy január hónapban a lapot díjmentesen kaphassák.

O Hazaérkezett a Ripensla. A Ripensla csapata, amely négy meccset bonyolított le Jugoszláviában, visszatért Temesvárra (Timisoara). A csapat első két mérkőzését megnyerte, az utolsó kettőt pedig elvesztette. A mérleg tehát a következő: 2 győzelem, 2 vereség, gólarány pedig 10:8, tehát aktív.

Vakmerő rablótámadás Bucurestiben

Egy nagyváradl (Oradea) illetőségű suhanc gyilkos merénylete

Bucurestiből jelentik: Ma hajnalban vakmerő rablótámadás történt a fővárosban a Carol-ucca 32. szám alatti házban. A ház folyosóján tartózkodó Seredan nevű őrt egy fiatalember támadta meg, aki több fejszeütést mért az őt fejére. Éppen arra haladt egy rendőrszem, akinek sikerült a támadót elfogni. A kerületi rendőrségen megállapították, hogy Iosif Ladislau Iulianak hívják, 17 éves, nagyváradl (oradeai) illetőségű, a Carol-uccai ház egyik szakácsnőjének a fia és két nap előtt jött Erdélyből (Ardealból) Bucurestibe. Elmondta, hogy a ház egyik Adler nevű főbérletjét akarta megtámadni és kirabolni, ebből a célból revolverre volt szüksége. Azért támadta meg az éjjeli őrt, hogy revolverét megszerezze. Az őt halálos sérüléseket szenvedett a támadásból kifolyólag.

Hatalmas rádiumlelepet

fedeztek fel a Nagy Medve-tó vidékén

Ottavából jelentik: A Nagy Medve-tó vidékén rádiumlelőhelyeket fedeztek fel, amelyeknek kiaknázása megindult és máris jelentős eredményre vezetett. Az „Eldorado Gold Mines” társaság kitermelte az első uncia rádiumot. A rádiumtermelést eddig mindenütt grammonként, sőt milligrammonként mérték s hogy a kanadai rádiumlelepet egy unciát, vagyis 31.1 grammot választott mértékegységül, önmagában is mutatja, hogy ez a lelőhely sokkal kiadósabb, mint bármely másik a világon. Kanadában a rádium grammjának ára 70 ezer dollárról máris 33 ezer dollárra csökkent.

Töltse karácsonyi vakációját

BÉCS-ben!

1936. dec. 23 – 1937. jan. 7.

Lei 9.150.—

Információk és prospektusok az összes
WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodáknak

Aradon, a Minorita-palotában.

SPORT KÖZLÖNY

Uj igazoló könyveket kapnak a játékosok

Mégis létrejön a CFR turája — A Soimi—CAMT-meccs kivételével elmaradnak a vasárnapi mérkőzések

Bucuresti. A tél folyamán a szövetség berkeiben élénk adminisztrációs tevékenységre van kilátás. Az átigazolásokkal kapcsolatban hatalmas reformtervezet áll kidolgozás alatt és a tervezet értelmében kicserélésre kerülnek a játékosok jelenlegi igazolványai. Az új igazolványok olyanformán lesznek elkészítve, hogy a személyazonosság megállapítása könnyen keresztülvihető és több olyan formalitás keresztülvitelét is tervbe vették, amelyek ugyszólván lehetlenné teszik, hogy a játékosok megtévesszék az egyesületeket, vagy az illetékes szövetséget, két helyre való leigazolással, stb. Údvös volna, ha valóban teljesen ki lehetne küszöbölni a visszaéléseket, amelyek ugyszólván hétről-hétre előadódnak.

Bucuresti. A CFR csapatának keleti turáját veszély fenyegette és már úgy volt, hogy a csapat itthon marad, azonban közben meg-

változott a helyzet és csak a palesztinai mérkőzések maradnak el, ahol a különböző manifestációk miatt, tilosak a gyülekezések. A CFR így a jövő héten indul el turájára, amelynek során Syriában, Ciprus-szigetén és Törökországban bonyolít le meccseket. A turára való tekintettel, a csapat tegnap kiadós kondíciótréninget tartott a giulesti-i pályán, amelyen valamennyi játékos résztvett.

Bucuresti. A nemzeti bajnokság B) csoportjában még lejátszatlan mérkőzéseket a nemzeti bizottság tegnap kellett volna, hogy műsorra tűzze, azonban tekintettel arra, hogy majdnem mindenütt használhatatlanok a pályák, úgy döntöttek, hogy a meccsek tavaszra maradnak. Az egyetlen kivétel a Soimi—CAMT mérkőzés, amelyet vasárnap Temesváron (Timisoara) bonyolítanak le.

Felforr az „angol hidegvér”

Ezt mutatja a Wolverhampton Wanderers esete. A ligaklub igazgatója, Buckley őrnagy pénzügyileg pompásan intézte a klubja ügyeit. Nem kevesebb, mint Százezer font sterlinget vett be játékosok eladásából. Kikiáltották zseniális menedzsernek és az egyelő vezetősege az üzleti mérleg alapján viharosan üntepelte. Csakhogy hamarosan jött a visszahatás. A meggyengített csapat kezdte sorra elveszteni a mérkőzéseit. Ezzel arányban lecsuszott az utolsóelőtti helyre. A szurkolók egyre hangosabban adtak kifejezést elégedetlenségüknek. Most, hogy a saját pályán a Celtic-cel szemben vesztes maradt, viharos erővel tört ki a szurkolók lázadása. Olyan párdás tüntetést rendeztek a mérkőzés után a klub vezetősege ellen, hogy a fenyegető helyzetből rendőrök mentették meg a vezetőket. Buckley őrnagy-menedzserrel egyetemben. A tüntetésnek eredménye is volt, mert most a W. Wanderers sürgősen keres átütőerejét és gólképes középsatárt. Kerüljön, amibe kerül!

O jövő hét elején jelenik meg a sportévkönyv. Sportkörökben ezideig még nem tapasztalt lázas érdeklődés várja a jövő hét elején megjelenő futball-évkönyvet, amely ugy tartalomban, mint kivitelben, minden eddigi hasonló sport-annalest felülmúl. Érdekesebbnél-érdekesebb táblázatok, kimutatások, a nemzeti bajnokság, valamint a B) és C) ligák, továbbá az aradi és temesvári (Timisoara) kerületi bajnokságok csapatainak ismertetései teszik változatossá és ugyszólván nélkülözhetlenné minden sportember számára a futball-évkönyvet, amelynek megjelenését a sportkörök osztatlan érdeklődése várja.

Külföldi turára megy

a Bragadiru hokkiklub

Bucuresti. A HC Bragadiru, az országos jégkorong bajnokságot, január hónap folyamán 16 napos külföldi turát bonyolít le, amelynek során a csapat 12 meccset játszik le Lengyelországban, Csehszlovákiában és Németországban. A Bragadiru csapatában ezévből is játszik Sadovschi, az AMEFA kapusa, akit egyesülte a jég szezon idejére szabadságot.

Szerződést bontott és Amerikába megy Toma Aurel ökölvívó Európabajnok

Bucuresti. Toma Aurel ökölvívó Európabajnok felbontotta szerződését Georges Leclerc-el, régi menedzserével és Francis-al kötött új szerződést. Toma Aurel új szerződése értelmében rövidesen amerikai turára utazik. Miután a szerződésbontás nem ment a legsimább keretek között, Leclerc valószínűleg perelni fogja a kitűnő box-bajnokot, akinek a igényem jelentős anyagi kártérítést kell fizetnie. Az amerikai tura azonban megéri.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken este 8 és fél órakor mérsékeltén felemelt helyekkel először Tíz új díszlet. Ragyogó kiállítás.

CSÁRDÁS

Buday Dénes és Szilágyi László táncos nagy operettje.

MI UJSÁG?

Londonból jelentik, hogy az angol nagyvasutak az idei karácsonyi ünnepeken kétezer expressz különvonatot és naponta kétszázötven külön postavonatot járatnak. Ezzel először próbálják ki az angol vasutak érdekes újítását, a vasuti jegyek használható karácsonyi üdvözlőlevelet, amelyet december 5. és január 2. között lehet majd meghatározott vonalakon használni. Remélik, hogy a vendéglátó házigazdák ilyen üdvözlővelekkel fogják vendégeiket karácsonyra magukhoz hívni.

Brisbaneból jelentik, hogy a queenslandi Tambarin-hegyvidéken kihalt a világ legöregebb élő lénye, egy hatalmas Macrozamia-pálmacsoport, amelynek életkorát 15 ezer évre becsülik. A rendőrség bűnös kezek merényletét sejtí a rendkívüli értékes és ritka növények elpusztulása mögött és nyomoz a tettesek után.

Londonból jelentik, hogy Baillie-Stewart Norman hadnagy, a Tower foglya, akit a titokzatos „Marie-Louise”-féle kémkedési pörben lefokozásra és öt évi börtönrre ítélték, karácsonykor kiszabadul, miután a hátralevő másfél évet példás magaviselete alapján elengedik. Az elítélt családjának kijelentése szerint új életet tervez. Börtöne magányában versírással kezdett foglalkozni és ritka költői tehetséget árult el. Egy kötet lírai költeményét, amely kiszabadulásakor jelenik meg, nagy érdeklődéssel várják és főként a „Moly a lángban” című megrendítő versének jósolnak világsikert.

Patrick Laidlaw dr. az angol orvosi kutató intézet hampteadi laboratóriumában folytatott kísérletei során olyan oltóanyagot talált, amely mentesíti a beoltott állatokat a nátha csirájával szemben. Az oltóanyagot a nátha-csirával megfertőzött állatok véréből nyerte és most a találmány tökéletesítésén dolgozik, hogy szerét emberekre is alkalmazhatóvá tegye. Egyidejűleg az amerikai Rockefeller-intézet laboratóriumában is sikerült nátház-ellenes oltószert találni, amelyet közvetlenül a megfertőzött betegől nyertek. S. G. Tippet dr. angol orvosánár közönséges hülléstől mentesítő szert készített az immunizált állatok véréből. A szert tabletták alakjában lehet bevenni. A londoni Szent Bertalan- és Szent Tamás-kórházakban sikeres kísérleteket folytatnak ultrarövid rádióhullámokkal, amelyekkel a hüllést gyógyítják. A kezelés módja az eddigi tapasztalatok szerint nem mentesít az újabb meghűléstől. Ibbotson dr. new-yorki orvos szerint az idegélet megzavarása és hevesebb érzelmkiütés is növeli a meghűlés iránti fogékonyságot és így a szerelmesek könnyebben hűlnek meg.

Egy hamburgi hajógyár érdekes szerződést kötött az egyik hollandi hajózási társasággal. Nevezetesen megállapodtak abban, hogy egy 12.000 tonnás hajót dohányért épít meg a gyár, ötmillió hollandi forint értékben. A dohányt pedig Szumátrából szállítja a hollandus Deli & Co. cég. Ez az érdekes üzletkötés mindkét félre előnyös, mert nem kell deviza a lebonyolításhoz. Hollandia különösen örömmel veszi ezt a szállítást, mert a devizazárlat előtt a szumátrai dohánytermelésnek mintegy 65 százalékát Németország vette át, de azóta, hogy a zárlat megtörtént, nem volt fedezet a szumátrai dohányra.

A világ legdrágább könyvujdonsága Lawrence ezredes naplója, amely most jelent meg Amerikában. Összesen tizenkét példányt nyomtattak a könyvből: ebből kettő a washingtoni állami könyvtár titkos irattárába kerül s csak tizenet adnak el szabad forgalomban. A könyv ára jócskán arányban áll ritkaságával: nem kevesebb, mint félmillió dollár egy-egy példány szabott ára. A magas árral akariák elkerülni, hogy a könyv tartalma szélesebb körökben ismeretessé váljék. A titokzatos Lawrence ezredes „Arabia királya” aki nemrég hunyt el, azt akarta, hogy naplójegyzetei 1950. előtt ne vájjanak ismeretessé. Ugy számított, hogy addigra egy sem lesz már életben azok közül a magasrangú angol politikai személyiségek közül, akiknek tevékenységét naplójegyzeteiben nem egy helyen igen éles hangon bírálja. Kéziratát most mégis kiadták, de minthogy a könyv egy-egy példány közel nyolcvanmillió leibe kerül, gyakorlatilag teljesül a brit titkos szolgáló világháborús hősné utolsó akaratja.

Mrs. SIMPSON máris átalakította az angol életet

— Ujtások a konyhában, a pincében és a társalgásban —

Rengeteg találgatásra ad alkalmat Angliának és az egész világnak az, hogy milyen hangon beszél egymással VIII. Edward és Mrs. Simpson. A befentesek, noha a valóságban legfeljebb távolból látták csak a királyt menyasszonya társaságában, büszkén mesélik, hogy maguk hallották, amint az amerikai asszony, VIII. Edward királyt egyszerűen „Davie”-nek szólította, az uralkodó pedig csak „Wally”-nak nevezi őt.

„Sir” — „Madame”

— Ebből egyetlen szó sem igaz, Mrs. Simpson sokkal okosabb, semhogy — legalább nyilvánosan — az uralkodót ilyen bizalmasan szólítsa. Mindig megőrzi a tiszteletet és „Sir”-nek nevezi a királyt. VIII. Edward éppen így sohasem mondja a nyilvánosság előtt azt, hogy Wally, hanem egyszerűen és franciásan Madame-nek nevezi.

Aki csak egyszer is beszélt Mrs. Simpsonnal, az tudja, hogy milyen művelt, okos asszony. Nagyszerűen tájékozott minden kérdésben és megvan az a remek tulajdonsága, hogy kitűnően tud tanulni és hallgatni.

Meghallgat mindenkit és megőrzi, amit hallott, úgy, hogy a legváratlanabb kérdésekről is nyomban beszélni tud, ha akar. Még első házassága idején megismerkedett a haditengerészet bonyolult géptudományi kérdéseivel, a repülőgépekkel, a pilóták életmódjával, ismeri a Távol-Keletet, bejárta az egész világot és miután barátai szerint Mrs. Simpson férfias gondolkodású asszony, remekül bele tud helyezkedni a férfiak beszélgetésébe, holott a legtöbb nő ilyenkor kényszerű némaságra van kárhoztatva.

Forradalom a királyi konyhán

Mrs. Simpson férfias gondolkodása emelére nagyszerű háziasszony. Ő maga is remekül főz és máris valóságos forradalmat hozott Anglia sok-sok millió konyhájában. Az előkelő angol társaság természetesen észlelt érdeklődéssel kísérte Mrs. Simpson minden lépését, így hamarosan tudomást szereztek arról, hogy az amerikai asszony VIII. Edwardra szépségével és okosságával éppen olyan mély benyomást gyakorolt, mint azzal, hogy megreformálta a Buckingham Palace konyháját.

Még csak walesi herceg volt VIII. Edward, amikor magánkastélyában, Fort Belvedereben, nagyrienje, Mrs. Buckanan Merrymann kíséretében egy ízben látogatóban volt nála Mrs. Simpson. A szép vendég hatalmas fehér köntényt kötött maga elé és kiment a konyhába, hogy megtanítsa VIII. Edward szakácsát, hogyan kell főzni. Ő maga készítette el az első ebédet, amely csupa marylandi specialitásból áll. A főfogás rántottcsirke volt, amit VIII. Edward különösen szeret és amit Mrs. Simpson remekül tud elkészíteni.

Amióta híre terjedt, hogy milyen újításokat honosított meg a király háztartásában Mrs. Simpson, azóta kezd kimenni a divatból Angliában a rost beef és a többi nehéz angol étel, viszont kezd divatba jönni az, hogy az előkelő háziasszonyok maguk is kint forgozónak a konyhán. Ez természetesen nem tévesztette el hatását a nagy tömegeknél sem, hiszen az egyszerű háziasszonyok — nem divatból ugyan, hanem, mert nincs pénzük „személyzetre” — kénytelenek maguk főzni.

A fogóóra ellensége

De nemcsak a konyhát, hanem a pincét is megreformálta Mrs. Simpson Angliában. Ő hozta be a jeges coctail divatját, mert bizony odáig Angliában, a pezsgőt kivéve, minden italt úgy ittak az emberek, amilyen a szoba hőmérséklete volt. Egész sereg újfajta amerikai coctail-recepttel is szolgált Mrs. Simpson, holott azelőtt a szokásos Martani coctail volt jóformán az egyetlen ismert ital a whiskyn és a konyakon kívül.

A londoni British Museum könyvtárosa meglepetéssel tapasztalták, hogy a szinte teljesen elfeledett, régi szakácskönyvek iránt egyszerre feltűnően nagy kereslet mutatkozik. Kiderült, hogy Mrs. Simpson példája nyomán az előkelő háziasszonyok rég feledésbe merült recepteket próbálnak felkutatni. A nyilvános ebédek, vacsorák étrendje is megváltozott az idén és a szinte már hagyományossá vált fogások helyett, könnyebb amerikai ételek tűntek fel. Az étrend azonban lényegesen hosszabb lett, mert Mrs. Simpson maga is szereti a jó konyhát. Nem fél attól, hogy meghízik és elvi ellensége az erőltetett fogyókúrának. Az angol orvosok örömmel állapítják meg, hogy azóta csökkenően is van a fogyási hőbort Angliában.

Moziban, barátok között

VIII. Edward és Mrs. Simpson szeret egyszerű hétköznapi polgárokként elvegyülni a tömegben. Amikor például egyszer a yorki hercegné nem volt hajlandó meghívni Mrs. Simpsont is vacsorára és emiatt a király is lemondta az estét, kettesben elmentek moziba.

Mrs. Simpson egyáltalán nem irigyli barátaitól, hogy megismerkedjenek az uralkodóval. Nagyon kedves, megtörtént eset, hogy egy ízben, amikor nála tézött egy régi baltimorei ismerőse, váratlanul belépett a szobába VIII. Edward. Mrs. Simpson a világ legtermészetesebb hangján így mutatta be az új vendéget barátjának:

— A király.

— Bocsánat, nem értettem meg. — mondta kissé feszengve az amerikai asszony.

— A király, — ismételte meg a szép Wally. A baltimorei barátó most már a szót értette ugyan, azonban nem akart hinni fülének és olyan zavarba jutott, hogy VIII. Edward önkéntelenül is hangos nevetésben tört ki és egyszerű, közvetlen szavakkal igyekezett megnyugtatni a teljesen megzavarodott asszonykát.

VIII. Edward gondoskodott Mrs. Simpson megfelelő őrzéséről is. Saját személyes detektívét, — vagy ahogy a király nevezte, „testőrét” — David Storrier detektívfelügyelőt rendelte ki Mrs. Simpson mellé. A közel két méter magas, száz kilós, hatalmas ember olyan tapintattal töltötte be a kísérő szerepet, hogy a világ legérdekesebb asszonyának valóban nem kellett szenvednie a kíváncsiak tömegétől.

„G. A. — CYR 770”

Az ősszel Mrs. Simpson új gépkocsit kapott. A legmodernebb, hatalmas Buick-gép, pontosan olyan, mint amelyet a király ugyanabban az időben vásárolt. Egyesek szerint a gépkocsi nemcsak ugyanolyan, hanem ugyanaz is.

Arnyi bizonyos, hogy Mrs. Simpson autóját magának a királynak régi sofförje vezeti. A hatalmas fekete kocsit ablakait kicserélték: kék üvegből készült ablakokat szereltek fel, hogy a kíváncsi tekintetek és a fotoriporterek lencsái elől eltereljék a szépasszonyt. Mrs. Simpson Buick-gépjének száma: G. B. — CYR 770.

Október végén Mrs. Simpson új lakásba költözött. A Cumberland Terrace 16. számú györyörű, empirestílusú palotába költözött, amelyet remek régi butorokkal rendeztek be. Érdekes véletlen, hogy a Cumberland Terrace 16. számú ház a király magántulajdona. Mrs. Simpson mindazonáltal nem a királyi udvartartástól vette bérbe a házat, hanem csak alberletbe vette egy előkelő londoni urtól, akinek hosszabb szerződése van a királyi udvartartással.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Legújabb jelentéseink:

VI. György néven lép trónra a yorki herceg

A „Windsor” vezetéknévet veszi fel a lemondott Edward király — VIII. Edward utolsó uralkodói ténykedései

Londonból jelentik az éjjelutáni órákban, hogy az alsóház ülését este 6 órakor elnapolták. VIII. Edward király nemcsak trónjától, hanem hercegi rangjáról is lemondott. A lemondás tudomásul vétele után „Windsor” nevet veszi fel. Az új király koronázási időpontját valószínűleg május 12-ében állapítják meg. A titkos tanács, amely a trónutódlás kérdésében tanácskozik, szombaton délelőtt ül össze. Az új király kikiáltása szombaton történik meg. A yorki herceg még nem döntött, milyen néven lép trónra, de úgy tudják, hogy VI. György nevet választja és nem az I. Albert nevet.

Mit fog tenni Windsor Edward?

A Press Associated úgy tudja, hogy a lemondott Edward király holnap végzi el utolsó uralkodói ténykedését a lemondást becikkelyező törvény aláírásával és

aztán rögtön elhagyja Anglia területét.

Hogy hová megy, az egyelőre titok. Magasabb körökben hangoztatják, hogy a király lemondása után nem maradhat többé sem a birodalomban, sem a dominiumok területén. Lehetséges, hogy holnap bucsu-üzenetet intéz rádión a birodalom népeihez. Ramsay Macdonald, a titkos tanács elnöke már megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a lemondást becikkelyező törvény aláírása után összehívja a titkos tanács ugynevezett trónralépési ülését. Ez jelenti be az új király esküjét, amellyel a skót egyház biztonságát közli. A titkos tanács ülése után

kilírdetik a Saint James-palota előtt és London három másik pontján az új király trónralépését.

A norfolki herceg, Anglia örökös főmarsallja, aki a koronázási előkészületeket vezeti, ma délután fél óra hosszat tanácskozott a Buckingham-palotában.

Cannesből érkezett magánjelentés szerint a lemondott angol királyt Cannesbe várják. Simpson asszony karácsony utánig marad Cannesben. Más hír szerint a lemondott király külön gőzzel Franciaországba utazik,

majd pedig repülőgépen a Cote d'Azur felé folytatja útját.

Mary anyakirályné szerepe

Amint a nagyjelentőségű események után kiderült, Mary anyakirályné és Edward király között a tegnapi találkozás színhelye a Windsor-kastély kertjében levő villa volt, ahová a királyi rezidencia hátsó részén átjárás van a kerti sétányok között. Jelen volt a yorki és a kenti hercegi pár is. Ez volt tulajdonképpen az első családi tanácskozás V. György halála óta.

Baldwin miniszterelnök hajnali két óráig tanácskozott a cornwallei hercegség ügyészeivel és Simon belügyminiszterrel. A dominiumok kormányait sürgős kábeltáviratokban értesítették a történetekről. De Valera, az ir szabadállam elnöke azonnal minisztertanácsot hívott össze. A reggeli lapok már sejtetni engedik olvasóikkal, hogy a király lemondása az egyetlen út a válság elhárítására.

A trónutódlási törvényt úgy módosítják, hogy az új király örökösei lesznek a trón örökösei.

Azt hiszik, hogy a lelépő király 112.000 fontot fog élvezni a cornwallei hercegség jövedelméből és ezenkívül megtartja teljes magánvagyonát is. Azt hiszik, hogy Edward király lemondása után ki fogja jelenteni azt is, hogy az angol birodalom területén kívül szándékozik letelepedni és sokan tudni vélik, hogy Dániában nagyobb birtokot is vásárolt.

és ott fog állandóan tartózkodni. Hír szerint egyik megbízottja már napokkal ezelőtt Kopenhágába utazott a birtokvásárlás érdekében.

MARY ANYAKIRÁLYNÉ

A Morningpost szerint Edward király lemondási nyilatkozatával kapcsolatban megjelenik a yorki herceg nyilatkozata is, melyben kijelenti, hogy hajlandó trónralépni.

Miért választott magának polgári származású feleséget a lemondott angol király? VIII. Edward a királyi családok tagjainak összeházasodása ellen

A közvéleményt különösen két kérdés érdekli VIII. Edward döntése után: a király elhatározásának indoka. A király tulajdonképpen nem akart megházasodni. Még walesi herceg korában számtalan kísérletet tett V. György és Mary királyné, hogy házasságra rábírák, de minden terv meghiúsult a herceg ellenállásán. Csak az utolsó hónapokban változott meg felfogása. Az uralkodás súlyos gondjai és kötelezettségei sokat elvontak abból a szabadságából, amelyet mint walesi herceg élvezett. Életét egészen másképp kellett berendeznie, ez vitte közelebb a nősülés gondolatához.

Miért jutott VIII. Edward arra az elhatározásra, hogy polgári származású hölgyet vesz feleségül? Erre nézve az alábbi magyarázatot kaptuk teljesen hiteles, mértékadó angol forrásból.

Edward király meg van győződve arról, hogy házassági tervénél a leghelyesebb és legokosabb megoldást választotta.

Teljesen elhibázottnak tartaná, ha beházasodna valamelyik európai uralkodóházba, mert ezzel összekapcsolná magát és az egész brit birodalmat annak a királyi háznak és országnak jó vagy rossz sorsával.

A királynak általában az a felfogása, hogy teljesen lehetetlen a mai időkben fenntartani a királyi családok egymásközi házasságának hagyományát, mindazokkal a politikai és egyéb nehézségekkel együtt, amiket ez az idejét múlt hagyomány maga után von.

Fivére, a yorki herceg, igen boldog házasságot kötött és felesége szintén nem királyi családból származik.

Az angol fővárosban már szerdán este az a meggyőződés alakult ki, hogy Edward király lemondása elkerülhetetlen. A yorki herceg tegnap öt órán keresztül tanácskozott Edward királlyal, Mary királyné pedig szintén hosszasan tanácskozott vele.

Az United Press jól informált körökből jelenti, hogy VIII. Edward király már hétfőn este be akarta nyújtani lemondását és el akarta juttatni a lemondó nyilatkozatot Baldwin miniszterelnökhöz. Csupán a fivérével, a yorki herceggel történt megbeszélés után jutott arra az elhatározásra, hogy még gondolkodni fog a végső döntésén.

Hosszu tárgyalások témája egyébként a lemondással kapcsolatban VIII. Edward anyagi helyzete is. Mint walesi herceget a cornwallei hercegség 67.000 font sterlingnyi évi jövedelme ötére illette. Amikor trónra került, akkor a lancasteri hercegség jövedelme jutott neki, ami évi 85.000 font sterling. Ez Anglia mindenkori királyainak magánjövedelme és V. György például igen tekintélyes magánvagyonot gyűjtött össze, javarészt ebből a jövedelemből.

A királyi hercegek számára évi 23.500 font sterlinget biztosítanak a jelenlegi törvények. VIII. Edwardot a trónról való lemondás esetén feltétlenül megilleti a hercegek tiszteltetősége és talán mégint reá szállana a cornwallei hercegség 67.000 font sterlingje, annál is inkább mivel a yorki herceg királysága esetén sem lenne betöltve a walesi herceg méltósága. Ezek szerint VIII. Edward esetleg évi 100 ezer font sterling jövedelmet élvezne még lemondása esetén is.

Film VIII. Edward és Mrs. Simpson nyaralásáról

A párisi mondain-világ páratlan érdeklődéssel kísérté az angol válság alakulását. Mrs. Simpson Páris előkelő köreiből nagyon jól ismerik. Nemrégiben ugyanis Mrs. Simpson vendégségben volt Constance Coolidge-nál, aki Pierre de Jumilhac gróf felesége. Mindketten Baltimoreból származnak, együtt töltöttek több évet Kínában és mindketten kétszer váltak el.

Constance Coolidge nemrégiben barátainak ritka csemegéivel kedveskedett. Zárt körben egy filmet mutattak be, amelyet VIII. Edward király és Simpson asszony nyaralásáról vettek fel.

A király azon a nyáron van, hogy a világ békeje és jövője attól függ, tartós lesz-e a megértés a népek között, ezek sorában elsősorban Nagy-Britannia és Amerika között. Tervezett házassága — úgy gondolja — elő fogja segíteni a megértést és együttműködést a világ angolul beszélő népei között s ez végeredményben az egész emberiség javára fog szolgálni.

Edward király a maga egyéni boldogságát keresi házasságában, de ez fogja lehetővé tenni, hogy úgy élje le életét, hogy népeinek javát és boldogulását szolgálja vele.

Ezek az okok vezették elhatározásánál és nem látja be, mért lehetne valakit — azért, mert történetesen egy nemzet királya — megfosztani attól az emberi jogától, hogy azt vehesse feleségül, akit szeret.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	840.—

Külföldre havonta 50.— Lej. jel több. Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda But. Regels

Ferdinand 4. Telefon: 151.

Fiókiadóhivatal But. Regina Maria 10.